МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра китайської філології

Кваліфікаційна робота магістра з китайської філології на тему:

Засоби мовленнєвого впливу у сучасному китайськомовному медіадискурсі (на матеріалі текстів політичної і військової тематики)

Студентки групи МКИТ 52-24
факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання
Освітньої програми
Східна філологія: китайська мова і література,
переклад, методика навчання
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.06 Східні мови та літератури (переклад включно)
перша – китайська
Павленко Олеся Юріївна
Науковий керівник:
доктор філософії, доц. Гєворгян К.Л.

Допущена до захисту
__ _____ 2025 року
Завідувач кафедри
_____ _____
(підпис) (ПІБ)

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС ____

Київ 2025

ЗМІСТ

ВСТУП……..1

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОВЛЕННЄВОГО ВПЛИВУ У МЕДІАДИСКУРСІ ……..…….4

1.1 Поняття медіадискурсу та його особливості…….…..4.

1.2 Засоби мовленнєвого впливу: визначення, класифікація.……..9

1.3 Особливості китайськомовного медіадискурсу: культурний, політичний та мовний контекст …….....14

Висновки до розділу 1…….…...17

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЗАСОБІВ МОВЛЕННЄВОГО ВПЛИВУ У КИТАЙСЬКОМОВНИХ ТЕКСТАХ ПОЛІТИЧНОЇ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕМАТИКИ…….……...…18

2.1 Лексичні засоби впливу: використання емоційно забарвленої лексики, термінології, метафор…….……...…22

2.2 Синтаксичні засоби: структура речень, використання риторичних прийомів…….28

2.3 Прагматичні засоби: маніпулятивні стратегії, формування певного ставлення до подій……..……...32

Висновки до розділу 2……..……...34

РОЗДІЛ 3. ЗАСОБИ ВПЛИВУ В ПРОМОВАХ СІ ЦЗІНЬПІН ……...36

3.1 Лексичні, стилістичні та риторичні засоби посилення емоційної дії в промовах Сі Цзіньпіна. ……..…36

3.2 Синтаксичні та композиційні засоби впливу …….44

3.3 Прагматико-ідеологічні стратегії мовленнєвого впливу Сі Цзіньпіна 51

Висновки до розділу 3…….…...60

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ……..…...62

АНОТАЦІЯ…….63

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……..65

ВСТУП

У сучасному глобалізованому інформаційному просторі медіа виконують не лише функцію інформування, а й відіграють ключову роль у формуванні суспільної думки, впливаючи на сприйняття подій, явищ та політичних процесів. Особливо яскраво ця тенденція простежується у політичній та військовій тематиці, де комунікативні стратегії та мовні засоби тісно пов'язані з ідеологічними настановами, формуванням іміджу держави та мобілізацією громадян.

Китайськомовний медіадискурс посідає особливе місце у світовій інформаційній системі, оскільки поєднує багатовікову традицію риторики та специфічні культурні коди з сучасними технологіями комунікації. Засоби мовленнєвого впливу в китайських ЗМІ нерозривно пов'язані з концепціями гармонії, колективізму, патріотизму та захисту національних інтересів, водночас відображаючи прагнення КНР до активної участі у формуванні міжнародного порядку денного.

Актуальність теми обумовлена стрімким зростанням ролі Китаю у світовій політиці та медіапросторі, де мовленнєві технології стають ключовим інструментом формування громадської думки. Сучасний китайськомовний медіадискурс, особливо в сферах політики та військової тематики, активно використовує специфічні засоби мовленнєвого впливу, що ґрунтуються на національній риторичній традиції, ідеологічних установках та сучасних комунікативних стратегіях. Вивчення цих механізмів є важливим для розуміння того, як Китай конструює свої наративи, впливає на внутрішнього та зовнішнього адресата, а також протистоїть іншим інформаційним потокам у глобальному контексті.

Мета – комплексно проаналізувати засоби мовленнєвого впливу у сучасному китайськомовному медіадискурсі на матеріалі текстів політичної та військової тематики, визначити їхні функції, особливості використання та роль у формуванні суспільної думки.

Завдання – визначити та обґрунтувати теоретичні засади дослідження медіадискурсу, мовленнєвого впливу та маніпулятивних стратегій у контексті

сучасної політичної лінгвістики. Охарактеризувати специфіку китайськомовного медіадискурсу, його структуру, цільову аудиторію та основні ідеологічні установки, особливо у сферах політики та військової тематики. Виявити та класифікувати лексичні (наприклад, оцінна лексика, термінологія, метафори), граматичні (наприклад, пасивні конструкції, модальні дієслова) та стилістичні (наприклад, риторичні запитання, алюзії) засоби мовленнєвого впливу. Проаналізувати, які комунікативні стратегії та тактики застосовуються китайськими медіа для маніпулювання свідомістю аудиторії. З'ясувати, які функції виконують ці засоби у формуванні певного образу подій, політичних лідерів та військових дій. Систематизувати отримані результати та зробити висновки щодо ефективності та особливостей використання засобів мовленнєвого впливу у досліджуваному матеріалі.

Об'єкт дослідження – сучасний китайськомовний медіадискурс у сфері політичної та військової тематики.

Предмет дослідження – лексичні, стилістичні, риторичні та комунікативні засоби мовленнєвого впливу, що використовуються у китайськомовних політичних і військових медіатекстах.

Матеріалом дослідження стали публічні виступи Голови КНР Сі Цзіньпіна, які є репрезентативними зразками офіційного китайськомовного політичного та військового медіадискурсу. Промова-звіт 新时代新征程中国共产党的使命任务 (Xīn shídài xīn zhēngchéng Zhōngguó Gòngchǎndǎng de shǐmìng rènwù – Місія та завдання Комуністичної партії Китаю в нову еру, новий похід). Промова-меморіал 在纪念中国人民抗日战争暨世界反法西斯战争胜利 80 周年大会上的讲话 (Zài jìniàn Zhōngguó Rénmín Kàng-Rì Zhànzhēng jì Shìjiè Fǎnfǎxīsī Zhànzhēng shènglì 80 zhōunián dàhuì shang de jiǎnghuà – Виступ на честь 80-ї річниці перемоги у Війні опору та Світовій антифашистській війні).

Наукова новизна дослідження полягає в: комплексному дослідженні мовленнєвого впливу в китайськомовному політико-військовому дискурсі з акцентом на сучасні медіатексти (2020-2024 рр.), що враховує як ідеологічні, так і культурно-

специфічні риси китайської комунікації. Впровадження міждисциплінарного підходу: поєднання критичного дискурс-аналізу, когнітивної лінгвістики та лінгвокультурології для розкриття зв'язку між мовою, ідеологією та національною ідентичністю. Виявлення унікальних комунікативних стратегій, які відрізняють китайськомовний дискурс від західного чи українського.

Практичне значення полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані у сфері прикладної лінгвістики для розробки методичних рекомендацій при перекладі політичного дискурсу, а також інтегровані в навчальні курси з лінгвокраїнознавства. Дослідження також має цінність для політологів та аналітиків, оскільки дозволяє точніше ідентифікувати приховані маніпулятивні стратегії та комунікативні наміри КНР у сфері зовнішньої та внутрішньої політики.

Апробація результатів дослідження здійснена на Міжнародній науково-практичній конференції Ad orbem per linguas. До світу через мови. (Сутність поняття мовленнєвий вплив в сучасних лінгвістичних студіях , Київ, 2025).

Обсяг і структура роботи – дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження, наукову новизну, теоретичне та практичне значення роботи.

Перший розділ – Теоретичні засади дослідження мовленнєвого впливу у медіадискурсі – містить огляд наукових підходів до визначення поняття медіадискурсу, класифікації засобів мовленнєвого впливу, характеристику політичного та військового дискурсу як об'єкта лінгвістичного аналізу, а також опис культурного, політичного та мовного контексту сучасного китайськомовного медіадискурсу.

Другий розділ – Аналіз засобів мовленнєвого впливу у китайськомовних текстах політичної та військової тематики – присвячено системному аналізу лексичних, синтаксичних і прагматичних засобів впливу, зокрема виявленню специфіки використання емоційно забарвленої лексики, термінології, метафор, особливих синтаксичних конструкцій та риторичних прийомів, а також маніпулятивних стратегій у досліджуваних текстах.

Третій розділ – Практичний аналіз текстів китайськомовних ЗМІ – містить опис вибірки текстів (політичні промови, аналітичні статті, військові звіти), детальний аналіз конкретних прикладів із виявленням засобів мовленнєвого впливу та інтерпретацію результатів щодо впливу на аудиторію та ідеологічного підтексту.

У висновках підбито підсумки дослідження, сформульовано основні результати та окреслено перспективи подальших наукових розвідок.

Список використаних джерел містить наукові публікації, словники, автентичні тексти китайськомовних ЗМІ та інші матеріали, що стали джерелами дослідження.

Додатки включають фрагменти проаналізованих текстів, таблиці та схеми, що ілюструють результати дослідження.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОВЛЕННЄВОГО ВПЛИВУ У МЕДІАДИСКУРСІ.

1.1 Поняття медіадискурсу та його особливості.

Медіадискурс – це комунікативний процес, що відбувається в медіапросторі, який охоплює всі форми мовленнєвої діяльності (тексти, відео, аудіо, зображення тощо), пов'язані зі створенням, поширенням та сприйняттям інформації за допомогою ЗМІ (телебачення, радіо, інтернет-видань, соцмереж тощо). Останнім часом у гуманітарних науках спостерігається зростання інтересу до явищ масової комунікації. Це зумовлено як внутрішніми потребами лінгвістики, що на різних етапах свого розвитку звертається до вивчення реальних сфер функціонування мовної системи, так і необхідністю розроблення методів аналізу текстів засобів масової інформації з метою моніторингу тенденцій у сфері суспільної свідомості. Важливими чинниками є й соціальний запит на ефективну публічну комунікацію, а також зростання ролі маніпулятивних впливів на громадську думку. У межах масової комунікативної свідомості особливого значення набувають поняття, що становлять невід'ємні складові сучасного інформаційного простору, – зокрема, медіадискурс і медіатекст. Вони розглядаються як глобалізовані системи сучасного комунікативно-інформаційного суспільства, які суттєво впливають на його розвиток. Поняття медіадискурс є похідним від загальної концепції дискурсу і становить сукупність процесів і продуктів мовленнєвої діяльності у сфері масової комунікації в усьому розмаїтті і складності їх взаємодії. У масмедійному дискурсі використовуються тексти, які створені журналістами та/або поширюються за допомогою преси, радіо, телебачення, Інтернету (Лойко, 2011). Це специфічна форма масової комунікації, що являє собою соціальне явище, основним призначенням якого є вплив на широку аудиторію шляхом передавання смислової та оцінної інформації через канали засобів масової інформації. Вона функціонує як механізм актуалізації відомостей за

допомогою різноманітних комунікативних ресурсів, що перебувають у розпорядженні інституту ЗМІ.

Як визначає Сизонов Д.Ю. (2013, с. 398) медіадискурс є найбільш актуальним в сучасному медіапросторі, адже відображає не тільки комунікативно-інформаційні, а й політичні, економічні, культурні настрої та тенденції сучасного соціуму. Отже, медіадискурс – це глобальна універсальна категорія сучасного комунікативно-інформаційного дискурсу, яка виступає певним тлом та в якому відбиваються актуальні настрої суспільства в різних сферах діяльності – політиці, економіці, культурі тощо, а також динамічні інноваційні процеси, як-от, лексичні новотвори, семантичні неологізми, реанімовані архаїзми, перифрази, крилаті вислови, запозичення з інших мов.

Медійний дискурс є унікальною та особливою категорією сучасної медіалінгвістики, яка потребує застосування спеціальних методик і прийомів для свого вивчення. Ця особливість пов'язана, перш за все, з розвитком і розширенням медійних каналів: до традиційного друкованого тексту (газети, журнали) додалися інтерактивні форми — радіо, телебачення та інтернет. Таким чином, медіадискурс необхідно сприймати як глобальну сучасну систему, значення і суспільний інтерес до якої постійно зростають.

За словами М. Желтухіної (2007, с. 27), медіадискурс має низку характерних ознак:

1. групова співвіднесеність – адресант поділяє і транслює погляди певної соціальної чи ідеологічної групи;
2. публічність – відкритість і спрямованість повідомлення на масового адресата;
3. полемічна орієнтованість – створення комунікативного протиріччя з подальшою дискусією;
4. інсценування та масова спрямованість – вплив на декілька соціальних груп одночасно;
5. інформаційна глобальність та всеохопність – поширення інформації на широкому географічному та культурному просторі;

6. значне місце у геокультурній картині світу – формування та відображення світоглядних уявлень у глобальному контексті.

Медійний дискурс – це не просто сукупність текстів, а унікальна й багатогранна категорія, що займає центральне місце в сучасній медіалінгвістиці. Його специфіка обумовлена, перш за все, постійним розширенням каналів комунікації. Якщо раніше дискурс обмежувався лише друкованими виданнями (газети, журнали), то сьогодні він включає інтерактивні формати, такі як радіо, телебачення та інтернет. Ця еволюція перетворила медіадискурс на глобальну та динамічну систему, що привертає дедалі більше уваги дослідників і суспільства.

У сучасній лінгвістиці щодо визначення типів медіадискурсу існують два основні підходи. Перший підхід ґрунтується на розмежуванні видів дискурсу залежно від функціонування мови у різних сферах людської діяльності – науці, освіті, політиці, засобах масової комунікації тощо. У цьому випадку медіадискурс розглядають як специфічний різновид мовленнєво-мисленнєвої діяльності, притаманний виключно сфері мас-медіа. Відповідно, поряд із ним виокремлюють політичний, релігійний, науковий та інші типи дискурсу. Другий підхід передбачає розуміння медіадискурсу як будь-якого різновиду дискурсу, реалізованого у сфері масової комунікації. У цьому контексті дослідники говорять про політичний, релігійний та інші типи медіадискурсу. Сучасний медіадискурс є особливою сферою функціонування мови, для якої характерні динамічний розвиток та стійка схильність до трансформаційних змін. Він чутливо реагує на будь-які інноваційні процеси в суспільстві, відображаючи як позитивні, так і негативні тенденції певного історичного періоду. Використання конкретних мовних одиниць, граматичних форм чи конструкцій не лише демонструє мовний смак, уподобання й звички окремих індивідів, а й відображає мовні особливості різних соціальних верств і класів, тим самим репрезентуючи мовну картину суспільства свого часу.

Медіадискурс – це складний комунікативний феномен, який поєднує мовні, соціальні, політичні та культурні аспекти. Його ключові особливості можна систематизувати так (Чередніченко, 2015, с. 29–35):

1. Комунікативні характеристики

А) Масовість та публічність: орієнтований на широку аудиторію, що вимагає простоти, стандартизації та зрозумілості.

Б) Поліфункціональність: поєднує інформаційну, ідеологічну, розважальну, рекламну та соціалізуючу функції.

В) Інтерактивність: сучасні медіа (соцмережі, онлайн-ЗМІ) передбачають зворотній зв'язок (коментарі, реакції, обговорення).

2. Мовні та стилістичні риси

А) Експресивність: використання емоційно забарвленої лексики, метафор, гіпербол для привернення уваги.

Б) Стандартизація: шаблонні формулювання, кліше (сенсаційне розслідування, ексклюзивне інтерв'ю).

В) Інтертекстуальність: посилання на інші медіа, цитати, меми, аллюзії.

Г) Гібридність жанрів: змішання новин, аналітики, реклами, розваг (наприклад, інфотейнмент).

3. Соціально-політичні аспекти

А) Групова співвіднесеність (за Желтухіною): медіа представляють інтереси певних соціальних, політичних або економічних груп.

Б) Полемічність: створення конфліктів, протиставлень (ми vs вони) для залучення аудиторії.

В) Маніпулятивність: використання мовних засобів (наративи, фреймінг) для впливу на думки.

Г) Агендування: вибір тих чи інших тем для обговорення, що формує публічну політику.

4. Технологічні та медійні особливості

А) Візуалізація: акцент на зображеннях, відео, інфографіці для підсилення ефекту.

Б) Інсценування (за Желтухіною): драматизація подій, створення шоу для залучення уваги.

В) Віртуальність: онлайн-медіа стирають межі між реальністю та її медіарепрезентацією.

5. Культурний вплив

А) Глобальність: медіа формують єдиний інформаційний простір, але з урахуванням локальних контекстів.

Б) Конструювання реальності: ЗМІ не лише відображають світ, але й активно його інтерпретують.

В) Стереотипізація: спрощені образи соціальних груп, країн, подій.

Медіадискурс – це динамічна система, яка поєднує мовленнєві практики, технології та соціальні взаємодії. Його особливості (від маніпулятивності до інтерактивності) роблять його потужним інструментом впливу на суспільство. Для аналізу важливо враховувати як лінгвістичні, так і соціокультурні фактори.

Як стверджує Желтухіна М.С. (2007) до особливостей медіадискурсу можна віднести:

1) Орієнтація на масову аудиторію. Медіадискурс розрахований на широке коло споживачів, що обумовлює необхідність використання зрозумілої, доступної мови та адаптації контенту для різних соціальних груп.

2) Багатофункціональність. Виконує одночасно кілька ролей: інформує, розважає, пропагує певні ідеї, просуває товари чи послуги, а також виконує інші соціальні функції.

3) Двостороння комунікація. Сучасні медіаплатформи, зокрема соціальні мережі, забезпечують можливість обміну думками через систему коментарів, реакцій та поширення контенту.

4) Міжтекстові зв'язки. Характеризується посиланнями на інші медіаджерела, використанням цитат, алюзій та інтернет-мемів, що створює мережу взаємопов'язаних текстів.

5) Засоби впливу на аудиторію. Активно використовує мовні засоби (емоційно забарвлену лексику, усталені вирази, стереотипні формулювання) для формування певних думок і ставлень.

6) Стильова синтетичність. Поєднує елементи різних жанрів: інформаційних повідомлень, аналітичних матеріалів, рекламних текстів і розважального контенту.

7) Візуальне доповнення. Використовує мультимедійні елементи (фотографії, відеоролики, інфографіку) для посилення сприйняття та емоційного впливу на аудиторію.(1)

1.2. Засоби мовленнєвого впливу: визначення, класифікація.

Мовленнєвий вплив – це здатність мовлення впливати на думки, почуття, волю та поведінку адресата. Він реалізується у процесі комунікації й може мати як свідомий, так і підсвідомий характер. Засоби мовленнєвого впливу – це сукупність лексичних, граматичних, стилістичних і прагматичних ресурсів мови, що спрямовані на формування певного ефекту у свідомості слухача або читача.

Мовленнєвий вплив є багатогранним: він поєднує логічне переконання, емоційне зараження, етичні аргументи, маніпулятивні прийоми та інші засоби, що дозволяють мовцеві досягти бажаного результату. Завдання мовного впливу полягає в тому, щоб змінити поведінку або думку співрозмовника чи співрозмовників так як це потрібно тому, хто говорить. Існують такі основні способи мовного впливу на іншу людину.

У сучасній комунікативістиці виділяють низку способів мовленнєвого впливу, кожен з яких має власні особливості та сферу ефективного застосування (Желтухіна, 2007).

До основних способів мовного впливу на особистість належить : доведення, переконання, умовляння, канючення, новіювання, наказ, прохання, примус. За словами Жеребкін В. Є. (1998) форма мислення, що обґрунтовує правильність суджень, істинність яких не є очевидною шляхом перетворення їх на судження безпосередньо очевидні називається доведенням (доказ). Іншими словами, доказ – форма мислення, за допомогою якої розкривається істинність одних суджень і хибність інших. Мовною формою вираження доведення є більш-менш складні мовні конструкції, які складаються з сукупності речень, які певним чином зв’язані між собою і висловлюють логічний ланцюг умовиводів. Доведення спирається на умовивід, але не зводиться до нього, не є простою арифметичною сумою умовиводів.

Подібно до того, як судження репрезентує себе у вигляді зв’язку понять, а умовиводи у формі зв’язку суджень, так і доведення репрезентує собою зв’язок умовиводів (а, відповідно, суджень і понять).

За твердженням спеціалістів з експериментальної риторики Єльського університету, підвищення ефективності переконуючого впливу залежить від того, наскільки враховано індивідуальні особливості, соціальні установки людей, правила конструювання повідомлень (Чередніченко, 2015). Саме на цих засадах, на їх погляд, ґрунтується переконуюча комунікація. Йдеться про те, що кожна людина має установки щодо різних об'єктів, суб'єктів і взаємин, які сприяють або заважають переконуючому впливу, зміцненню наявних або формуванню нових установок. Повідомлення матиме переконуючий вплив, якщо воно або зміне суперечність між елементами свідомості у тих, на кого цей вплив спрямовано, або підсилить її. Суперечність, яка “роздирає” людей, породжує психологічний дискомфорт, намагання його позбутися. Переконуючий вплив – комунікативний процес, який передбачає активну взаємодію різних за статусом комунікаторів, які мають різну мету, є комунікативно рівноважними (наділені свободою участі, впливу один на одного, що відповідає суб'єкт-суб'єктній парадигмі). На думку О. Самборської (2018), переконуючий вплив є складним феноменом, структуру якого утворюють (рис.1): – сприйняття: співвіднесення характеристик елементів повідомлення з тими, що зберігаються в уяві учня; оцінювання: співвіднесення елементів і зв'язків інформації з власним інформаційним багажем, з утворенням нових знань; прийняття (акцепція): співвіднесення цінностей інформації (зовнішніх цінностей) з власною системою цінностей, з утворенням суб'єктивних цінностей, що зумовлюють нову орієнтацію (установку). Центральним, системотворчим фактором структури переконуючого впливу є феномен прийняття.

(рис.1)

Умовляти – це емоційно переконувати співрозмовника відмовитись від його точки зору й прийняти нашу – просто так, тому що нам цього дуже хочеться. Умовляння завжди здійснюється дуже емоційно, інтенсивно, при цьому використовуються особисті мотиви, воно часто будується на багаторазовому повторюванні прохання чи пропозиції: Ну, будь ласка,... ну зроби це для мене... це ж тобі нічого не варто... я буду дуже тобі вдячний... я тобі теж зроблю таку послугу, якщо ти коли-небудь попросиш..... ну, будь ласка,... ну дуже прошу.... Умовляння ефективне в ситуації емоційного збудження, коли співрозмовник однаковою мірою може виконати прохання, а може й ні. При вирішенні якихось серйозних питань умовляння, як правило, не допомагає.

Навіювання (сугестія) – вплив на психіку людини за допомогою мови. Він спрямований на те, щоб викликати зміни в її поведінці, душевному стані чи в роботі організму (переконати, заговорити). Навіювання – це спосіб впливу, що базується на прийнятті інформації без критичного осмислення. Його дієвість зумовлюється авторитетом мовця, його харизмою та психологічним тиском.

До класифікації засобів мовленнєвого впливу належить лексичні, морфологічні, синтаксичні, стилістичні та прагматичні засоби. До лексичних засобів можна віднести синонімію та антонімію. Використання різних назв для одного поняття може змінювати оцінку предмета. Наприклад: сміливий – безрозсудний; реформи – експерименти над народом. Евфемізми – слова, які приховують або пом'якшують неприємне значення: замість звільнення – оптимізація персоналу. Метафори й образні

засоби апелюють до уяви та емоцій (економіка – це серце держави). Неологізми та терміни – використовуються для створення ефекту новизни, модерності чи експертності.

Морфологічні засоби : форми часу. Використання майбутнього часу створює відчуття перспективи (ми переможемо, ми досягнемо успіху). Форми наказового способу. Спрямовують дію адресата (підтримайте нас, голосуйте). Зменшувально-пестливі форми. Використовуються для емоційного зближення (друзі, сестрички, дітки). Форми множини замість однини. Створюють ефект колективної єдності (ми зробимо, нам потрібно).

Синтаксичні засоби відіграють ключову роль у формуванні виразності та риторичної сили висловлювання, оскільки саме завдяки їм мовцеві вдається керувати ритмом, інтонацією та емоційним напруженням тексту. Одним із найбільш уживаних синтаксичних засобів є риторичні запитання. Вони не передбачають відповіді, адже вона або очевидна, або міститься у підтексті, проте такі конструкції активізують увагу адресата й спонукають його до роздумів. Риторичне запитання створює ефект діалогу та мобілізує емоції слухача, як у прикладі «Хіба ми можемо залишатися осторонь?», де автор підводить аудиторію до наперед визначеного висновку. Важливим засобом увиразнення є повтори, що надають тексту ритмічності та підсилюють ключові ідеї. Завдяки повторенню окремих слів чи фраз емоційний вплив зростає, а основний меседж стає виразнішим і легше запам’ятовується. У реченні «Ми переможемо! Ми переможемо разом!» повтор створює ефект упевненості й колективної підтримки, формуючи емоційний підйом. Протиставлення або антитеза допомагає підкреслити контраст між двома явищами чи позиціями. Воно загострює увагу на змістових протилежностях і дає можливість чіткіше сформувати аргументацію. Конструкція «ми хочемо миру – вони сіють війну» демонструє не лише суперечність, а й ціннісну відмінність між протиставлюваними сторонами, що значно підсилює риторичний вплив. Інверсія, тобто зміна звичного порядку слів, використовується для логічного або емоційного виділення певного елемента речення. Така перестановка привертає увагу, надає висловлюванню експресивності та підкреслює важливість окремих слів. У фразі «Перемогу здобудемо ми!» інверсія зміщує акцент на особу мовців,

підкреслюючи їхню активну роль і рішучість. Парцеляція — ще один ефективний синтаксичний прийом, що полягає в поділі однієї думки на кілька коротких, інтонаційно відокремлених фраз. Така структура створює динаміку, передає внутрішній емоційний стан мовця та загострює увагу на кожному з фрагментів. У висловлюванні «Ми йдемо вперед. І не зупинимось. Ніколи.» парцеляція формує ритмічний рух, підсилює рішучість і перетворює текст на послідовність емоційно наповнених тверджень.

У сукупності риторичні запитання, повтори, протиставлення, інверсія та парцеляція забезпечують ритмічну, емоційну та структурну виразність мовлення. Вони підкреслюють ключові думки, формують інтонаційний малюнок тексту та значно підсилюють вплив на адресата.

Стилістичні засоби відіграють важливу роль у створенні виразного, емоційно насиченого та переконливого тексту. Вони охоплюють як тропи, так і фігури мовлення, а також ширший спектр прийомів, пов’язаних зі стилістичними рівнями та культурними нашаруваннями змісту. Тропи, серед яких метафора, метонімія, гіпербола й алегорія, забезпечують образність та емоційність висловлювання. Метафора як приховане порівняння створює нові смислові зв’язки та дозволяє читачеві побачити явища під новим кутом. Метонімія вносить у текст динаміку та економію мовлення, замінюючи одне поняття іншим на основі суміжності. Гіпербола, як засіб перебільшення, підсилює враження та емоційний ефект, тоді як алегорія допомагає передати абстрактні ідеї через конкретні образи, часто формуючи багатошаровий зміст, характерний для художніх та публіцистичних текстів. Фігури мовлення виконують іншу, але не менш важливу функцію – вони впорядковують синтаксичну організацію висловлювання та підкреслюють ключові смислові акценти. Анафора, повторюючи слово чи зворот на початку кількох фраз, надає промові ритмічності та послідовності, тоді як епіфора створює ефект завершеності та підсилює ідею повтором у кінці речень. Градація забезпечує поступове наростання або спад емоційного напруження, логічно вибудовуючи внутрішній рух думки. Оксюморон, ґрунтований на поєднанні логічно несумісних понять, створює ефект внутрішньої суперечності, що сприяє поглибленню змісту та активізує інтерпретацію

тексту. Цитати та алюзії виконують важливу інтертекстуальну функцію: вони вводять у промову додаткові культурні, історичні чи літературні смисли. Цитати авторитетних осіб підсилюють достовірність та аргументативну вагу висловлювання, демонструючи обізнаність автора й апелюючи до спільного інтелектуального досвіду аудиторії. Алюзії ж діють тонше: через натяк на відомі події, постаті чи тексти вони активізують культурну пам'ять читача та створюють приховані смислові паралелі, що поглиблюють інтерпретацію й дозволяють досягти багатовимірності висловлювання. Важливою складовою стилістичної організації тексту є використання контрастних стилістичних регістрів. Поєднання офіційного й розмовного стилів, характерне для сучасної публіцистики та ораторського мистецтва, забезпечує подвійний ефект: з одного боку, автор демонструє компетентність, точність і структурованість думки; з іншого – створює атмосферу довіри та доступності, нівелюючи дистанцію між собою й аудиторією. Таке стильове змішання формує живу, природну манеру викладу, що водночас залишається переконливою й емоційно впливовою. Завдяки поєднанню тропів, фігур мовлення, інтертекстуальних елементів та різних стильових регістрів висловлювання набуває виразності, глибини та багатогранності. Ці засоби працюють комплексно, формуючи емоційний тон тексту, підсилюючи його зміст та забезпечуючи ефективну комунікацію між автором і читачем.

Прагматичні засоби мовлення спрямовані на встановлення ефективної комунікації між мовцем і адресатом та на формування бажаної реакції аудиторії. Їхнє основне завдання – не лише передати інформацію, а й вплинути на емоції, переконання чи поведінку слухачів. Одним із найважливіших інструментів у цьому аспекті є апеляція до адресата. Використання прямого звертання – на кшталт «шановні друзі», «дорогі колеги», «вельмишановні пані та панове» – допомагає встановити контакт і створює атмосферу невимушеності, довіри та поваги. Такі формули звертання визначають тональність комунікації й окреслюють рівень темпоральної та емоційної близькості між мовцем і слухачами. Не менш важливою є стратегія залучення аудиторії до спільної діяльності. Використання особових займенників на зразок «ми», «разом», «наша спільна мета» формує ілюзію колективної дії та створює відчуття єднання. Такі мовні конструкції дозволяють

мовцеві підкреслити спільність інтересів і відповідальність за результат, що особливо ефективно в політичних, мотиваційних та громадських виступах. Апеляція до почуттів – моральних, патріотичних, сімейних або релігійних – також належить до прагматичних засобів, адже вона впливає не лише на раціональну, а й на емоційно-ціннісну сферу адресатів. Згадка про моральний обов'язок, національну гідність чи значення родини формує сильний емоційний фон і сприяє побудові аргументації, що ґрунтується на спільних для аудиторії цінностях. Важливою складовою прагматичного впливу є інтонаційні засоби, які часто діють сильніше, ніж сам текст. Інтонація, мелодика мовлення, сила наголосу й тривалість пауз моделюють емоційний ритм промови. Вміло розставлені паузи дозволяють слухачеві осмислити сказане, наголос – виділити ключові слова, а зміна темпу мовлення – підкреслити напруження або, навпаки, спокій. Інтонаційна структура визначає, як саме буде сприйняте висловлювання: як упевнене, натхненне, співчутливе чи насторожене. Таким чином, інтонація стає потужним засобом переконання, а не просто додатковою рисою мовлення. Невербальні елементи – жести, міміка, поза, контакт очима – є невід'ємною частиною прагматичного впливу й часто підсилюють силу висловлювання більше, ніж будь-які слова. Жестикуляція допомагає структурувати інформацію, роблячи її більш динамічною й зрозумілою. Міміка передає емоційний стан мовця та створює ефект щирості. Контакт очима формує зв'язок із аудиторією, підтримує увагу та демонструє впевненість. Усе це разом створює сукупність невербальних сигналів, які доповнюють і підсилюють вербальний зміст, забезпечуючи комплексний комунікативний вплив. У результаті прагматичні, інтонаційні та невербальні засоби працюють як єдина система, що визначає якість та ефективність комунікації. Вони формують емоційне тло, задають тональність висловлювання, забезпечують близькість між мовцем і аудиторією та створюють передумови для переконливого, впливового мовлення.

Отже можна створити узагальнену класифікацію засобі мовленнєвого впливу до якої будуть відноситися логічні засоби, емоційні засоби, етичні засоби, суґестивні (підсвідомі) засоби та маніпулятивні засоби. До логічних засобів відносимо

аргументацію, доказ, посилання на факти, статистику, авторитетні джерела. Вони формують раціональне переконання.

Емоційні засоби – це використання образів, метафор, експресивної лексики, інтонації. Вони впливають на почуття адресата, створюють емоційний резонанс. Етичні засоби Апеляція до моральних норм, справедливості, честі, обов'язку. Такі засоби формують довіру та підсилюють авторитет мовця. Суґестивні (підсвідомі) засоби – це гіпнотичний вплив інтонації, повторів, ритміки. Часто застосовуються в рекламі та політичних промовах. До маніпулятивних засобів можна віднести приховані прийоми впливу, що змінюють сприйняття без усвідомлення адресатом: евфемізми, фреймінг (підбір контексту), приховані смисли.

Таким чином, засоби мовленнєвого впливу становлять багаторівневу систему, що охоплює лексику, граматику, синтаксис, стилістику й прагматику. Вони поділяються на логічні, емоційні, етичні, суґестивні та маніпулятивні, а їхнє застосування дає змогу мовцеві досягати різноманітних комунікативних цілей.

1.3 Особливості китайськомовного медіадискурсу: культурний, політичний та мовний контекст.

Китайський медіадискурс вирізняється своєю специфікою, що обумовлена взаємодією культурного, політичного та мовного контекстів. Культурний вимір включає вплив традиційної філософії, конфуціанських цінностей, афористичних виразів і метафор, які надають текстам емоційної глибини та символічної насиченості. Політичний аспект відображає централізований контроль над ЗМІ, ідеологічну спрямованість та мобілізаційну функцію дискурсу, що проявляється у використанні ключових концептів, слоганів і апеляцій до колективу. Мовний контекст характеризується специфічними риторичними прийомами, номінативністю, паралелізмом, повторенням та емоційно-оцінною лексикою, що сприяє формуванню потрібного сприйняття та впливу на аудиторію.

Вивчення цих особливостей є важливим для розуміння механізмів мовленнєвого впливу у китайських медіатекстах політичної та військової тематики.

Аналіз культурних, політичних і мовних характеристик дозволяє визначити, як саме медіадискурс формує уявлення аудиторії, мобілізує маси та підтримує соціальну стабільність у сучасному китайському суспільстві.

Як у своїй роботах зазначали Ван та Чень (2005, 2015) китайськомовний медіадискурс формується під потужним впливом культурних і філософських традицій Китаю, що сягають доби Конфуція, Лао-цзи та інших мислителів стародавності. Однією з ключових рис є **колективізм** – орієнтація на спільні інтереси суспільства, держави та народу, що превалюють над індивідуальними. У китайських медіатекстах домінують концепти 国家 (Guójiā) – «держава», 人民 (Rénmín) – народ, 社会 (Shèhuì) – «суспільство», які закріплюють ідею суспільної єдності.

Важливим компонентом культурного дискурсу є **використання чен'юй (成语)** – стійких афористичних виразів, що походять з класичної літератури й історії. Наприклад, 众志成城(Zhòngzhìchéngchéng) – «єдність творить фортецю» активно застосовується у військових і політичних промовах для позначення консолідації народу перед зовнішніми загрозами. Інший поширений вираз 和而不同 (Hé'érbùtóng) – «гармонія у різноманітті» використовується в дипломатичному дискурсі, щоб підкреслити китайське бачення міжнародних відносин.

Крім того, у медіатекстах широко застосовуються **метафори природи**, що є традиційною рисою китайської риторики. Наприклад, вираз 春风化雨 (Chūnfēnghuàyǔ) – «весняний вітер і дощ» метафорично передає ідею виховного чи позитивного впливу політики на суспільство, тоді як 铁石心肠(Tiěshíxīncháng) – «залізне серце» символізує жорстокість ворога. У такий спосіб природні образи стають потужним інструментом мовленнєвого впливу.

За словами таких вчених як Лі (2010) та Брейді (2008), китайський медіадискурс має чітко виражений політичний характер, оскільки засоби масової інформації значною мірою контролюються державою і відображають її ідеологічні пріоритети. ЗМІ виконують не лише інформативну, а й мобілізаційну функцію, формуючи необхідні установки в суспільній свідомості. Однією з визначальних особливостей є

орієнтація на ідеологічні концепти. Такі поняття, як 中国特色社会主义 (Zhōngguó Tèsè Shèhuìzhǔyì) – «соціалізм з китайською специфікою», 中华民族伟大复兴 (Zhōnghuá Mínzú Wěidà Fùxīng) – «велике відродження китайської нації», 共同富裕 (Gòngtóng fùyù) – «спільне процвітання», виступають як базові категорії політичного дискурсу. Їхня повторюваність у промовах, статтях і звітах забезпечує легітимацію політичної лінії та сприяє формуванню колективної ідентичності. Характерною рисою є використання мобілізаційних слоганів, що мають сильний сугестивний потенціал. Наприклад, формула 不忘初心，牢记使命(Bù wàng chūxīn, láojì shǐmìng) – «не забувати про початкову мету, пам’ятати про місію» застосовується у промовах партійних лідерів і публікаціях центральних ЗМІ для нагадування про історичну роль Комуністичної партії Китаю. Особливу увагу приділено створенню образу єдиного народу, об’єднаного спільними цілями та цінностями. Вислови на кшталт 全国人民 (Quánguó rénmín) – «весь народ країни» підкреслюють, що дії уряду відповідають прагненням і волі всіх громадян. Таким чином, політичний контекст китайського медіадискурсу не лише відображає, а й активно формує суспільну думку.

В своїх роботах Ду (2006) та Хуан (2018) зазначали, що з лінгвістичного погляду китайськомовний медіадискурс вирізняється низкою специфічних рис, що зумовлюють його переконливість і впливовість.

По-перше, важливою характеристикою є стилістична компактність, яка досягається за рахунок використання чен’юй, прислів’їв і коротких слоганів. Така лаконічність поєднується з багатозначністю, що дозволяє водночас передавати інформацію й формувати потрібні асоціації.

По-друге, широко застосовується паралелізм і повтори. Наприклад: 坚持和平发展，坚持互利共赢(Jiānchí hépíng fāzhǎn, jiānchí hùlì gòngyíng) – «дотримуватися мирного розвитку, дотримуватися взаємовиграшної співпраці». Така побудова надає висловлюванню ритмічності, що полегшує його сприйняття та підсилює вплив.

По-третє, спостерігається номінативність, тобто домінування іменників та ключових понять над дієсловами. Це сприяє концентрації уваги на основних

цінностях – 和平(Hépíng) – «мир», 稳定 (Wěndìng) – «стабільність», 安全 (Ānquán) – «безпека».

По-четверте, у китайських медіатекстах активно використовується емоційно-оцінна лексика, яка створює чітку дихотомію свої – чужі. Такі слова, як 正义 (Zhèngyì) – «справедливість», 伟大 (Wěidà) – «великий», протиставляються 邪恶 (Xié'è) – ти «зло», 侵略 (Qīnlüè) – «агресія», формуючи у читача або слухача однозначну інтерпретацію подій.

Нарешті, поширеними є сугестивні конструкції, що мають імперативний характер: 必须坚持 (Bìxū jiānchí) – «необхідно дотримуватися», 坚决反对 (Jiānjué fǎnduì) – «рішуче виступає проти». Вони підкреслюють безальтернативність запропонованих рішень та забезпечують мобілізацію суспільства.

Висновок до 1 розділу

У рамках першого розділу було здійснено комплексний аналіз теоретичних аспектів дослідження мовленнєвого впливу у медіадискурсі. Розглянуто основні підходи до визначення поняття медіадискурсу, його ключові ознаки та функції, серед яких слід виділити групову спрямованість, публічність, полемічність та здатність впливати на масову свідомість. Було встановлено, що медіадискурс являє собою особливу сферу функціонування мови, в якій здійснюється взаємодія культурних, політичних та мовних факторів для формування уявлень і переконань аудиторії.

Особлива увага приділена класифікації засобів мовленнєвого впливу. У роботах провідних дослідників (Желтухіна, Карасик, Шейнов, Черепанова) виокремлюються такі механізми впливу: доведення, переконання, умовляння, канючення, навіювання, наказ, прохання та примус. Кожен із цих способів має свої психологічні та комунікативні особливості, що визначають його ефективність у конкретних ситуаціях спілкування.

Дослідження китайськомовного медіадискурсу показало, що його специфіка визначається тісним переплетінням культурного, політичного та мовного контекстів. Культурний аспект проявляється у використанні класичних афоризмів, метафор та традиційної риторики, політичний – у централізованому контролі, ідеологічній спрямованості текстів та мобілізаційних слоганах, мовний – у компактності висловлювань, номінативності, паралелізмі, повторюванні та емоційно-оцінній лексиці.

Таким чином, теоретичний аналіз дозволив окреслити ключові засади вивчення мовленнєвого впливу у медіадискурсі та виділити комплекс факторів, що визначають його ефективність. Отримані результати створюють необхідну методологічну базу для подальшого практичного аналізу китайськомовних текстів політичної та військової тематики, що буде здійснено у наступних розділах роботи.

РОЗДІЛ 2.
АНАЛІЗ ЗАСОБІВ МОВЛЕННЄВОГО ВПЛИВУ У КИТАЙСЬКОМОВНИХ ТЕКСТАХ ПОЛІТИЧНОЇ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕМАТИКИ

2.1. Лексичні засоби впливу: використання емоційно забарвленої лексики, термінології, метафор.

Китайська мова, особливо в сфері політики та військової справи, має багату традицію використання специфічних засобів мовленнєвого впливу, які глибоко вкорінені в культурі та історії. Лексичні засоби є одним із ключових інструментів мовленнєвого впливу в політичному та військовому дискурсі. Вони забезпечують емоційне забарвлення, наукову точність або ж образність висловлювання, що підсилює ефективність комунікації. Як зазначає Н. Ферклаф (1995), політичний дискурс завжди має на меті не лише інформування, а й формування певних моделей мислення у реципієнта. Відповідно, відбір слів, їх семантичне навантаження та конотації виступають базовим інструментом маніпуляції та переконання.

Емоційно забарвлена лексика є фундаментальним інструментом конструкції суспільної свідомості в китайському політичному та військовому дискурсі. Її функціонування ґрунтується на створенні чіткої бінарної опозиції, що поділяє соціальну реальність на протилежні табори – свої та чужі. Як зазначає дослідник китайської пропаганди Енн-Мері Брейді, мова в Китаї є мистецтвом управління, а емоційне забарвлення виконує ключову роль у формуванні почуттєвої спільноти, лояльної до партії та держави (Brady, 2017). Ця мовна стратегія не лише відображає ідеологічну позицію, але й активно формує її, спрямовуючи емоції та лояльність громадян у потрібне русло.

Важливу роль відіграє емоційно забарвлена лексика, яка спрямована на пробудження почуттів патріотизму, гордості чи обурення. Такі одиниці надають текстам експресивності, акцентують увагу на значущості подій і створюють емоційний зв’язок між адресантом та адресатом (Chilton, 2004). Наприклад, у

китайському політичному дискурсі часто вживається вислів 伟大的民族复兴 (велике національне відродження), що не лише констатує політичну мету, а й викликає позитивні емоції, пов'язані з гордістю за країну та майбутнє. Інший приклад – 坚决斗争 (рішуча боротьба), що використовується для мобілізації громадян і створення відчуття єдності у протистоянні зовнішнім чи внутрішнім загрозам.

Лексика з позитивною конотацією формує образ сили, єдності та історичного оптимізму. Наприклад, концепт 伟大复兴 (wěidà fùxīng – величне відродження), який є центральним слоганом епохи Сі Цзіньпіна, безперервно повторюється в офіційних документах і промовах, зокрема в його праці 习近平谈治国理政 (Сі Цзіньпін: Управління країною, Т. 1, с. 3). Ця лексика викликає почуття гордості та причетності до великої справи. Лексика з негативною конотацією служить для ідентифікації загроз та ворожих сил. Термін 分裂 (fēnliè – сепаратизм), особливо у контексті Тайваню, несе надзвичайно сильний негативний заряд. У статтях 《人民日报》 (Народної газети) часто з'являються формулювання на кшталт 坚决反对任何形式的分裂活动 (jiānjué fǎnduì rènhé xíngshì de fēnliè huódòng) – «рішуче виступати проти сепаратистської діяльності у будь-якій формі», що створює чіткий образ ворога. Таке лексичне розшарування, на думку Li (2019), створює морально-емоційний каркас для сприйняття політичної реальності, сприяючи мобілізації суспільства та консолідації навколо правлячої партії (с. 112).

Політична та військова термінологія виконує роль не лише номінативну, але й, насамперед, ідеологічну. Вона стандартизована та виконує функцію маркера лояльності. У китайськомовному медіадискурсі широко застосовується спеціальна термінологія, яка надає висловлюванням офіційності та науковості. Використання термінів створює враження об'єктивності та раціональності, підкріплює авторитет мовця (Beard, 2000). Наприклад, у текстах політичної тематики часто зустрічається 国家主权(Guójiā zhǔquán) – «державний суверенітет» та 领土完整(Lǐngtǔ wánzhěng) – «територіальна цілісність», що підкреслює непорушність основних принципів міжнародного права. У військовому дискурсі активно функціонують вирази 军事现

代化(Jūnshì xiàndàihuà) – «військова модернізація» та 战略目标 (Zhànlüè mùbiāo) – «стратегічна мета», які формують у свідомості реципієнта уявлення про системність і масштабність дій держави.

Ідеологічні терміни: ці конструкції є основою офіційного дискурсу. Складна термінологічна формула 新时代中国特色社会主义 (xīn shídài Zhōngguó tèsè shèhuì zhǔyì) – соціалізм з китайською специфікою нової епохи), визначена на XIX з'їзді КПК, служить ярликом для всього сучасного політичного курсу. Її точне використання є обов'язковим для демонстрації ідеологічної вивіреності.

Військова термінологія: Підпорядкована принципу партійного контролю, сформульованому ще Мао Цзедуном: 党指挥枪 (dǎng zhǐhuī qiāng) – партія командує гарматами. Цей принцип є нерушимним законом життя ЗСК, що постійно підкреслюється у виданні 《解放军报》у контексті виховання військовослужбовців.

Надзвичайно поширеними є метафори, які забезпечують образність і посилюють емоційний вплив. Метафори є найпотужнішим інструментом впливу, оскільки апелюють до глибинних шарів китайської культури, історії та колективної свідомості.

Вони переносять абстрактні політичні чи військові поняття у сферу зрозумілих побутових чи природних явищ Лакофф і Джонсон (2003). Метафори в китайському медіадискурсі є системою, що глибоко вписана в ідеологічний апарат держави. Вони не просто описують реальність, а активно її конструюють, пропонуючи громадянам певну оптику для сприйняття політики, історії та місця своєї країни у світі. Розуміння цього метафоричного ландшафту є ключовим для аналізу китайської медійної продукції та суспільно-політичних процесів у КНР. Наприклад, вираз 构建人类命运共同体(Gòujiàn rénlèi mìngyùn gòngtóngtǐ) – «побудувати спільну долю людства» метафорично змальовує міжнародні відносини як спільний дім, де всі країни пов’язані єдиною долею. У військовій риториці часто вживається 钢铁长城 (Gāngtiě Chángchéng) – «сталевий Великий мур», що метафорично позначає непереможну оборону держави та створює відчуття безпеки. Такі метафори є потужним інструментом формування політичної ідентичності, що і підкреслює Чартеріс-Блек

(2011). Соціалізм з китайською специфікою (中国特色社会主义 zhōngguó Tèsè Shèhuìzhǔyì) – це не просто концепт, а саме шлях. У медіа часто підкреслюється, що це єдиний правильний шлях (唯一正确道路, wéiyī zhèngquè dàolù) для розвитку Китаю. Будь-які альтернативні шляхи (багатопартійність, західна демократія) маркуються як помилкові шляхи або тупики. Метафора (道路, dàolù) шлях не залишає вибору. Вона імпліцитно означає, що відхилення від курсу веде до провалу, а слідування ним – до гарантованого успіху.

Військові та історичні метафори створюють образ постійної боротьби, оборони та героїзму. Наприклад Велика Стіна (长城, Chángchéng): Армія Китаю часто називається Сталевою Великою Стіною (钢铁长城, gāngtiě Chángchéng). Цей образ підкреслює її роль як непрохідного оборонного бар'єру, що охороняє країну від зовнішніх загроз. Бойові дії – (战斗, zhàndòu): Ця метафора використовується в немілітарних контекстах. Наприклад: Битва з бідністю (脱贫攻坚战, tuōpín gōngjiān zhàn) Битва з забрудненням повітря (蓝天保卫战, lántiān bǎowèi zhàn). Партійні органи називаються бойовими фортецями (战斗堡垒, zhàndòu bǎoléi). Ця метафора мобілізує населення, перетворюючи соціальні та економічні завдання на бойові завдання, що вимагають самовідданості, дисципліни та єдності.

Метафора будівництва (建设, jiànshè) представляє собою розвиток країни як масштабний будівельний проект . Наприклад Будівництво соціалізму (社会主义建设, shèhuì zhǔyì jiànshè). Метафора будівництва створює образ цілеспрямованої, мирної та колективної праці. Кожен громадянин постає як будівельник майбутнього, що зміцнює почуття спільної відповідальності.

Метафора сім’ї, родини використовується для опису внутрішніх та міжнародних відносин. Наприклад: Спільна доля людства (人类命运共同体, rénlèi mìngyùn gòngtóngtǐ): Ця сучасна концепція, що просувається Китаєм на міжнародній арені, також містить ідею глобальної родини, де Китай позиціонує себе як лідера-опікуна. Метафора родини викликає почуття тепла, довіри, піклування та ієрархії (партія/лідер як батько нації). Вона натуралізує владні відносини.

2.2. Синтаксичні засоби: структура речень, використання риторичних прийомів.

Сучасний китайськомовний медіадискурс, особливо у сфері політичної та військової тематики, функціонує як потужний інструмент формування громадської думки, мобілізації населення та просування державної ідеології. Ефективність цього впливу значною мірою залежить від свідомого використання мовних засобів на всіх рівнях, зокрема на синтаксичному. Синтаксис тут перетворюється з простого набору правил побудови речень на стратегічний інструмент, що забезпечує необхідний емоційний тон, категоричність висловлювань і запам'ятовуваність ключових меседжів. Як зазначає Лі Юньсін (Li, 2003, с. 112), синтаксис у публіцистичних текстах є засобом, що структурує думку й водночас формує ставлення читача до описуваних подій. Синтаксичні засоби впливу в китайських медіатекстах реалізуються через два основні механізми: вибір відповідної структури речення та застосування синтаксичних риторичних фігур.

Політична промова є ключовою формою публічної комунікації, що поєднує інформативну та переконувальну функції. Структура таких виступів – яка традиційно включає вступ, основну частину, висновки та завершення – зумовлена необхідністю оптимізувати сприйняття мовленнєвого повідомлення аудиторією в умовах публічного виступу.

Вступ політичної промови виконує ключову функцію – захоплення уваги аудиторії та її підготовку до подальшого сприйняття повідомлення. В основній частині відбувається виклад інформації та аргументів, де оратор використовує як дедуктивні, так і індуктивні методи подання матеріалу.

Структура політичної промови відображає її комунікативну ситуацію, яка нерозривно пов'язана з аргументацією, чіткою об’єктно-суб’єктною організацією інформації, реалізацією авторської інтенції та постійною взаємодією з адресатом. Досягнення цих комунікативно-прагматичних цілей забезпечується застосуванням відповідних мовленнєвих настанов і ретельно підготовлених просодичних засобів.

Крім того, політичний дискурс охоплює широкий спектр жанрів, кожен з яких вимагає раціонального підходу до підготовки з обов'язковим урахуванням характеристик цільової аудиторії.

Експресивність політичної промови значною мірою досягається завдяки просодичним засобам, які надають їй необхідного тону й емоційного забарвлення.

Аналіз текстів політичних промов виявляє систематичне використання як синтаксичних/структурних стилістичних фігур, так і тропів. До структурних прийомів належать еліпсис, іменні речення, апосіопеза, асиндетон, парцеляція, різноманітні види повторення, перелічення, тавтологія, полісиндетон, паралельні конструкції, інверсія та риторичні запитання. Серед тропів найчастіше зустрічаються метафора, метонімія, синекдоха, перифраз, гіпербола та епітет.

Розглянемо детальніше прийоми, що стосуються скорочення або фрагментації моделі речення:

Апосіопеза (省略 shěnglüè) – це раптове переривання висловлювання, яке спонукає аудиторію до самостійного завершення думки. Цей прийом створює напругу та активізує слухачів до інтерактивного сприйняття.

Асиндетон (безсполучниковість) (省略连词 Shěnglüè liáncí) – навмисне опущення сполучників між однорідними членами або частинами речення, що забезпечує компактність і динамічність мовлення.

Парцеляція (句子切分 Jùzi qièfēn) – синтаксичний прийом, що полягає у поділі одного речення на кілька менших, які оформлюються як окремі. Цей засіб, типовий для спонтанної комунікації, суттєво підсилює емоційне забарвлення та виразність виступу.

Розширення моделі речення є стратегією, спрямованою на підсилення експресивності та значущості інформації. До основних прийомів, які досягають цього ефекту, належать:

Повтор (重复 Chóngfù)– це стилістична фігура, що реалізується через дублювання слів, синонімічних виразів або цілих синтаксичних конструкцій. Повтори

слугують для підсилення значущості висловленої інформації та підвищення її запам'ятовуваності аудиторією.

Перелічення (Нумерація) (列举 Lièjǔ) – послідовне називання однорідних об’єктів чи фактів, що формує розгорнутий ланцюжок однорідних членів речення. Цей прийом надає тексту ритмічності та чіткої структурованості.

Полісиндетон (Багатосполучниковість) (连词叠用 Liáncí diéyòng) – це стилістично вмотивоване надмірне використання сполучників або прийменників. Метою полісиндетону є акцентування уваги на кожному окремому елементі переліку, що, у свою чергу, підсилює ритм і темп мовлення, створюючи ефект нагнітання.

Паралелізм (排比 Páibǐ) (паралельні конструкції) полягає у послідовному застосуванні ідентичних або подібних синтаксичних структур у суміжних фрагментах тексту. Це створює симетрію і відчуття гармонії у висловлюванні, що особливо важливо для формування авторитетного та впевненого тону промови.

Група прийомів, що стосується зміни порядку слів і синтаксичної організації, використовується для акцентування та підвищення експресивності тексту:

Інверсія полягає у ненормативному розташуванні членів речення. Метою інверсії є підсилення експресивності та ефективне виділення ключових елементів висловлювання, на які має бути спрямована увага слухача.

Відокремлення членів речення – це стилістичний засіб, за допомогою якого другорядний член речення відділяється пунктуаційно. Таке відокремлення служить для підкреслення особливої значущості виділеного елемента.

Концепція китайського стилістичного синтаксису об'єднує стилістичні фігури, які є морфологічними та синтаксичними прийомами для посилення експресії та емоційної насиченості. Завдяки нестандартному застосуванню мовних засобів, стилістичні конструкції в китайській мові є багатими та багатогранними.

Ключові поняття, що формують китайські стилістичні структури, включають наголос, риторичне питання та подвійне заперечення. Крім того, до них належать різноманітні структурні способи організації синтаксису, які представлені такими основними фігурами, як антитеза, паралелізм та повтор.

Наголос (емфаза), що визначається як емоційне, логічне та смислове виділення структурних компонентів висловлювання, у китайській мові позначається терміном 着重 (zhuózhòng). Мета наголосу – надати емоційного забарвлення окремим членам речення або частинам складних синтаксичних одиниць.

Тоді як у більшості мов основними механізмами створення акценту є інтонація та порядок слів, у китайській мові емоційне та смислове виділення складових елементів додатково забезпечується застосуванням різноманітних підсилювачів, обмежувальних часток та фразових дієслівних часток. При цьому формальний засіб інверсії, досягнутий зміною порядку слів, відповідає за емоційне навантаження синтаксичної структури.

Риторичні запитання використовуються для ініціації уявного діалогу з аудиторією. Вони не вимагають прямої відповіді, але ефективно залучають слухачів до активного обговорення та рефлексії над центральною темою промови.

Вибір типу та довжини речень безпосередньо корелює з інтенцією (наміром) впливу. Короткі та еліптичні речення (стислість та динаміка). У заголовках, оперативних військових зведеннях або гаслах часто використовуються короткі, рубані конструкції або еліптичні (неповні) речення, де пропущені члени легко відновлюються з контексту. Така компресія інформації створює ефект категоричності, динамічності та терміновості (Мірошниченко, 2017). Вони максимально швидко доносять ключовий факт або наказ. Короткі (стислі) речення використовуються для створення ефекту динамічності, категоричності та імперативності. Вони полегшують сприйняття ключових тез і часто виступають як гасла або прямі накази у військовому та політичному дискурсі. У китайських ЗМІ можуть мати форму еліптичних (неповних) конструкцій або написів, які концентрують увагу на головній інформації (Мірошниченко, 2017, с. 79).

Складні та ускладнені речення (солідність та обґрунтованість) у розгорнутих аналітичних статтях, офіційних заявах або виступах політичних лідерів переважають складні синтаксичні конструкції. Вони слугують для детального обґрунтування політичних рішень, надання інформації статусу вагомості та всебічного аналізу.

Складні синтаксичні конструкції (наприклад, із численними підрядними частинами) застосовуються для надання інформації солідності, обґрунтованості та для підкреслення глибини аналізу чи масштабу проблеми/досягнення. Інверсія та актуальне членування. У китайській мові, де порядок слів є відносно фіксованим, винесення на початок речення нетипового члена (наприклад, об’єкта або обставини) створює сильний акцент. Цей прийом (синтаксична інверсія) використовується для підкреслення важливості певного елементу інформації, часто пов'язаного з політичною чи військовою метою (наприклад, акцент на ворожому об'єкті або географічному напрямку). Риторичні типи речень. Активно використовуються спонукальні та окличні речення для прямого звернення, мобілізації та вираження сильних емоцій (пафосу, гордості за країну/армію).

Риторичні запитання слугують для встановлення очевидності висловленої тези та залучення реципієнта до внутрішнього діалогу. Синтаксичні фігури є найпотужнішими інструментами для створення ритмічного, емоційного та переконливого тексту. Риторичний паралелізм є одним із найбільш характерних прийомів для китайського офіційного та медійного стилю (Оськіна, 2019). Він полягає в симетричній, однотипній синтаксичній побудові суміжних речень або частин.

Паралелізм створює ефект збалансованості, гармонійності та правильності висловленої думки, посилюючи її урочистість та авторитет. Часто виступає як структурна основа для пропагандистських гасел. Анафора та Епіфора (повтори). Повторення слів або фраз на початку (анафора) чи в кінці (епіфора) послідовних синтаксичних одиниць. Анафора використовується для багаторазового акцентування на ключовій темі, меті або ворогу, підвищуючи рівень запам'ятовуваності та емоційної напруги. Антитеза (протиставлення) – різне протиставлення понять, часто необхідне для чіткого розмежування 我们 – Ми (Китай/Народно-визвольна армія) та 他们 – Вони (вороги/зовнішні сили). Антитеза надає дискурсу чіткої бінарної опозиції та моральної визначеності (наприклад, мир – війна, стабільність – хаос). Градація (наростання). Послідовне розташування однорідних членів або частин речення за

зростанням їхньої емоційної чи смислової значущості. Створює ефект посилення аргументу, нагнітання важливості досягнень або драматизації загрози.

Політики, виступаючи представниками інтересів конкретних соціальних груп, адаптують своє мовлення зад ля досягнення максимального резонансу з цільовою аудиторією. Відповідно, використання інтонаційних засобів (таких як темп, тон і висота голосу) є варіативним і залежить від соціального контексту, комунікативної мети промови та очікувань слухачів.

Додатково слід підкреслити, що дослідження прагматичних аспектів інтонації у політичних промовах є вирішальним для розуміння того, як оратори реалізують свій вплив за допомогою тону, ритму та темпу. Ці просодичні характеристики дають змогу мовцю не лише переконувати аудиторію логічними аргументами, але й маніпулювати нею, цілеспрямовано змінюючи її емоційний стан та ставлення до обговорюваної теми.

Синтаксичні засоби в китайськомовному медіадискурсі політичної і військової тематики функціонують не просто як правила граматики, а як стратегічні одиниці впливу. Використання еліптичних конструкцій для динаміки, риторичного паралелізму для авторитетності та антитези для ідеологічного розмежування є ключовими механізмами, що дозволяють медіа успішно доносити та інкорпорувати необхідні політичні та військові ідеї у свідомість реципієнтів.

2.3 Прагматичні засоби: маніпулятивні стратегії, формування певного ставлення до подій.

Аналіз мовленнєвого впливу в сучасному китайськомовному медіадискурсі був би неповним без ґрунтовного розгляду прагматичних засобів. Якщо лексичні та синтаксичні прийоми (тропи та фігури) є формальними інструментами впливу, то прагматика вивчає їхнє функціональне застосування, тобто комунікативний намір мовця та кінцевий результат впливу на свідомість адресата.

Цей розділ присвячений дослідженню того, як у текстах політичної та військової тематики відбувається цілеспрямоване формування ставлення аудиторії до подій і як реалізуються маніпулятивні стратегії. У контексті офіційного китайського медіадискурсу прагматична функція є домінуючою, оскільки вона спрямована на консолідацію громадської думки, підвищення легітимності дій влади та мобілізацію населення.

Прагматика у медіадискурсі вивчає мовленнєві дії, їхні функції та цілеспрямований вплив на адресата, виходячи з комунікативної інтенції (наміру) мовця. У китайськомовному медіадискурсі політичної та військової тематики прагматичні засоби є ключовими для маніпуляції та формування необхідного ставлення аудиторії до подій.

Маніпуляція у дискурсі – це прихований вплив на свідомість реципієнта, що змушує його прийняти чужу точку зору як власну, приховуючи справжній намір комунікатора (Ван Дейк, 1989). Проблему маніпуляції можна розглядати з точки зору різних наук, як політології, соціології, психології так і лінгвістики. Історія вивчення явища маніпуляція має довгі корені. Це явище, як виявилося, є досить складним та суперечливим, і цікавило багатьох дослідників. Вейр А. (1981, с. 228) маніпуляцію розглядає, як спосіб реалізації задуманого за допомогою хитрощів, маневрів прихованого сенсу та мовних засобів .

Дослідження у сфері психолінгвістики зосереджують увагу на механізмах мовленнєвого впливу на адресата. У межах цього наукового напряму обґрунтовується теза, що вплив, здійснюваний за допомогою мовних засобів, являє собою навмисну перебудову смислової сфери особистості. Відповідно, соціально спрямований текст ставить перед собою три ключові прагматичні завдання: привернути увагу до повідомлення, оптимізувати процес його сприйняття та, найголовніше, модифікувати розуміння його змісту реципієнтом. Протягом тривалого часу знання про маніпуляцію як форму прихованого психологічного впливу накопичувалося як у повсякденному досвіді та художній літературі, так і ставало об'єктом наукових досліджень. Сучасні суспільні реалії, за словами С. Лозниці, характеризуються значним зниженням ролі насильницьких методів примусу (політичного, правового,

економічного, соціального, релігійного контролю). На їхнє місце прийшли різноманітні форми переконання, прихованого контролю, неявної залежності та соціальної відчуженості. Як зазначає Н. В. Гребінь, становлення інформаційного суспільства зумовило трансформацію психологічного впливу. Замість того, щоб залишатися інструментом у вузьких сферах (таких як політика, дипломатія, військова справа, торгівля та реклама), він набув масового використання і перетворився на технологію та ідеологію соціальної взаємодії та комунікації.

Поняття маніпуляція має як пряме, так і метафоричне значення. Етимологічно, слово походить від латинського manipulare, що спочатку означало керувати зі знанням справи, вправно поводитися з чимось, несучи виключно позитивний сенс. З часом термін маніпуляція почав набувати свого переносного значення, яке асоціюється з намаганням прибрати до рук або спіймати на гачок. Цей процес можна описати як спробу перетворити людину на слухняне знаряддя чи маріонетку. З часом визначення маніпуляції вийшло за рамки простої метафори і поповнилося новими, більш тонкими ознаками. Ключовими серед них стали майстерність (віртуозність) виконання та здатність маніпулятора створити в об’єкта впливу стійку ілюзію, що він самостійно приймає рішення та здійснює дії, необхідні маніпулятору.

Р. Е. Гудін першим дав визначення маніпуляції, схарактеризувавши її як оманливий і прихований вплив, який застосовує мовець для навмисного впливу на переконання, бажання та/або емоції іншої особи. Цей вплив, за його словами, як правило, не в її інтересах або, принаймні, не в її інтересах у сучасному контексті. Отже, ключовим елементом є домінування інтересів і намірів маніпулятора. Подібно, А. Вейр також розглядає маніпуляцію як прихований вплив, коли адресат не усвідомлює або не розуміє методів, які застосовує маніпулятор для впливу на його вибір. Таким чином, маніпуляція є формою прихованого впливу, усвідомлення якого має бути відсутнім у його об'єкта. Вона полягає не просто у використанні влади, а у зловживанні нею, тобто у встановленні домінації. Для успішної реалізації маніпуляція повинна залишатися непомітною. Успіх маніпуляції гарантований, коли об'єкт впливу сприймає всі дії як природні та неминучі. Для цього необхідно створити

фальшиву реальність, де присутність маніпуляції не відчувається. Водночас, для ефективного управління людьми їх слід переконати в тому, що вони незалежні.

Існує широкий спектр маніпулятивних тактик, починаючи від прямого перекручування фактів та поширення неправдивої інформації, і закінчуючи більш витонченими методами впливу. Серед останніх особливе місце займають лінгвістичні тактики, тобто мовна маніпуляція. За словами К. Кунса та М. Вебера (2014), мовна маніпуляція є прихованим і оманливим впливом, про який її жертва зазвичай не знає. Вони стверджують, що маніпуляція спрямована проти волі адресата і відрізняється від інших форм впливу не стільки використанням особливих засобів (наприклад, прихованої аргументації), скільки своїм впливом на слабкі сторони цільової аудиторії або на її розуміння, не покращуючи його.

На основі аналізу М. С. Фадена та Т. Л. Бечампа (2014), можна виділити три основні типи мовної маніпуляції:

1. Маніпулювання варіантами. Цей тип маніпуляції полягає у зміні середовища шляхом збільшення або зменшення доступних варіантів вибору. Вона може здійснюватися як за допомогою винагороди, так і загрози покарання.

2. Маніпулювання інформацією. Цей вид маніпуляції передбачає зміну сприйняття особою можливостей, шляхом непереконливого впливу на розуміння ситуації. Це відбувається, коли людина не здатна об’єктивно оцінити ситуацію, а її розуміння залежить від іншої особи.

3. Психологічна маніпуляція. Цей вид маніпуляції відрізняється від інших тим, що вплив відбувається на психічні процеси, відмінні від тих, що залучені до розуміння. Вплив здійснюється на людину за допомогою її почуттів.

Мовна маніпуляція може бути як складною, багатоетапною процедурою, як у випадку з пропагандою чи рекламними кампаніями, так і відносно простим, одномоментним актом впливу в міжособистісному спілкуванні.

Визначити мовні характеристики маніпулятивного впливу доволі складно, оскільки вони, як правило, не виходять за рамки звичайної мовленнєвої практики. Однак, саме їхнє врахування є ключовим для виявлення факту маніпуляції. Мовлення набуває маніпулятивного характеру не стільки завдяки використанню специфічних

лексичних чи граматичних одиниць, скільки через їхній зв'язок із намірами мовця, особливим характером висловлювання та соціальним контекстом. Фактично, мова надає широкий спектр засобів для реалізації маніпулятивних цілей на різних рівнях, від фонетики до синтаксису.

Інструменти мовної маніпуляції включають тактики, прийоми та вербальні засоби, що використовуються для реалізації стратегій, спрямованих на створення ілюзій, генерацію емоційної напруги, героїзацію або дискредитацію (Сіденко 2019).

Серед ключових маніпулятивних тактик виділяють:

1. Переакцентування (замовчування) – 转移焦点 (及 沉默)Zhuǎnyí jiāodiǎn (jí chénmò): Приховання або зміна акцентів з одних фактів на інші, що є більш вигідними для мовця.

2. Надягання маски (солідаризація) – 采纳立场 (或 建立认同)Cǎinà lìchǎng (huò jiànlì rèntóng): Створення ілюзії спільності та єдності з аудиторією, щоб завоювати її довіру.

3. Наклеювання ярликів – 贴标签 Tiē biāoqiān: Присвоєння опонентам або явищам спрощених, негативно забарвлених назв, які викликають негативну реакцію.

4. Звинувачення / ображання – 指责 Zhǐzé: Пряме звинувачення або образу, що спрямовані на дискредитацію опонента.

5. Натяк / інтрига – 暗示 Ànshì: Використання недомовленості та натяків для створення сумнівів або підозр в аудиторії.

6. Гра мотивом – 主题演绎 Zhǔtí yǎnyì: Експлуатація певних мотивів (наприклад, страху, патріотизму, гордості) для спонукання аудиторії до бажаних дій.

В якості найпоширеніших прийомів мовленнєвої маніпуляції виділяє такі: використання чуток, створення контрасту, висміювання, відволікання (копченого оселедця), недосказаність (контекст), відвертість заяви, інформаційний галас, лякаюча тематика, спотворення та конструювання фактів.

Маніпуляція, що спостерігається в багатьох сферах людського життя, є прихованим впливом на свідомість і світогляд особистості з метою отримання вигоди.

Вона визначається як непомітне спонукання адресата до певних емоційних станів, зміни ставлення чи виконання дій, вигідних для ініціатора впливу.

Мовна маніпуляція – це використання особливостей мови та принципів її вживання для прихованого впливу на адресата. Вона можлива, оскільки сама мова здатна спотворювати об'єктивну реальність, пропонуючи не лише чіткі, але й неточні та неоднозначні позначення. Механізм цього явища полягає в зміні мовної картини світу реципієнта, коли він замінює первинні значення вторинними, надбудованими асоціаціями.

Мовна маніпуляція (语言操纵) у китайському дискурсі являє собою систему мовних, когнітивних та прагматичних прийомів, спрямованих на приховане впливання на адресата. На відміну від відкритої переконувальної комунікації, маніпуляція передбачає одностороннє конструювання змісту з метою формування потрібних установок, інтерпретацій або моделей поведінки, зазвичай без їх прямого усвідомлення реципієнтом. У китайському мовно-культурному просторі це явище має специфічні особливості, пов’язані з історичною традицією риторики, структурою китайської мови, а також соціально-політичним контекстом.

Китайська комунікація традиційно вирізняється високим рівнем контекстуальності. Значна частина змісту передається не прямо, а через натяки, алюзії або приховані припущення, що вимагає від адресата здатності «читати між рядків». Така імпліцитність дає змогу мовцеві формувати потрібну рамку сприйняття без відкритої артикуляції намірів. Цьому сприяє і структура мови: полісемічність ієрогліфів та контекстуальна визначеність значень дозволяють зручно зміщувати акценти, підбирати слова з позитивною конотацією або уникати прямого називання проблемних явищ.

Наприклад, негативно забарвлені явища можуть подаватися під м’якшими назвами: 稳定(wěndìng) – стабільність використовується для позначення заходів контролю; 调整 (tiáozhěng) – корекція/коригування часто означає скорочення, зменшення або обмеження; 改进 (gǎijìn) – удосконалення може фактично означати виправлення помилок чи порушень, але без акценту на негативі.

Особливу роль відіграють евфемізми, характерні для китайської культурної традиції. Вони не лише пом'якшують висловлювання, а й створюють комунікативну «зону безпеки», де навіть складні або проблемні питання подаються у нейтрально-позитивній формі. Так, замість прямої критики можуть обиратися формулювання на кшталт: 有待提高 (yǒudài tígāo) – потребує покращення, що фактично означає низьку якість або недостатній рівень; або 存在一定困难 (cúnzài yīdìng kùnnán) – існують певні труднощі, що вживається для позначення значних проблем чи ризиків.

У прагматичному вимірі маніпуляція проявляється також у побудові висловлювань, які спонукають адресата приймати необхідні рішення, не усвідомлюючи зовнішнього впливу. Наприклад, конструкції типу 为了共同的目标… (wèile gòngtóng de mùbiāo…) – заради спільної мети… створюють ефект морального зобов'язання; вирази на кшталт 相信大家都会理解 (xiāngxìn dàjiā dōu huì lǐjiě) – упевнені, що всі зрозуміють формують груповий тиск і передбачувану згоду.

Таким чином, мовна маніпуляція в китайській мові спирається на комбінацію культурної непрямоти, лінгвістичної багатозначності та прагматичних стратегій, що дозволяють впливати на інтерпретацію повідомлення, зберігаючи видимість нейтральності та доброзичливості. Це робить китайський комунікативний простір особливо чутливим до прихованих форм впливу, де значення часто закладено не стільки у словах, скільки у їх конотаціях, підтекстах та контекстуальних імплікаціях.

Інструментарій мовної маніпуляції включає тактики, прийоми та вербальні засоби, що реалізують маніпулятивні стратегії. До основних вербальних засобів відносять повтори, спрощення, евфемізацію, кліше, штампи, стереотипи, емоційно-оцінну лексику та риторичні прийоми, тоді як невербальні засоби представлені паралінгвістикою.

Процес формування ставлення до подій відбувається за рахунок поєднання різних рівнів мовних засобів, які працюють на емоційну сферу.

1. Оцінна лексика та епітети – це використання слів, що мають чітко виражену позитивну, нейтральну або негативну конотацію. Наприклад, у військовому дискурсі дії противника можуть описуватися як нікчемні або підступні. Ці слова не

просто інформують, а одразу надають емоційну оцінку, скеровуючи ставлення аудиторії.

2. Навішування ярликів – це використання коротких, емоційно заряджених термінів, що спрощують і засуджують складні явища або групи людей. Наприклад, опонентів можуть називати заколотниками або гегемоністами. Такі ярлики формують негативне ставлення, не вдаючись до детального аналізу їхніх дій.

3. Евфемізація та дисфемізація. Евфемізація – це пом'якшення формулювань для приховування негативних аспектів, наприклад, складне становище замість криза. Дисфемізація, навпаки, полягає в огрубленні висловлювань для посилення негативного ставлення, наприклад, називаючи міжнародних партнерів сателітами.

4. Риторичні запитання, антитеза та паралелізм використовуються для створення ілюзії одностайності та правильності. Наприклад, риторичне запитання Хіба ми не маємо права на власну думку? вже містить у собі відповідь і змушує аудиторію погоджуватися з оратором.

Формування ставлення відбувається через комплексні прагматичні стратегії, які реалізуються на рівні цілого тексту. Стратегія героїзації фокусується на підкресленні величі, сили та винятковості певної події чи дії. Вона використовує емоційно-піднесену лексику, гіперболи та пафосні метафори, щоб представити певну подію як історичний тріумф, незважаючи на її реальні масштаби. Наприклад, навіть незначний успіх може бути описаний як вирішальна перемога або новий рубіж. Стратегія конструювання загрози, навпаки, спрямована на формування страху, обурення та негативного ставлення до зовнішніх сил. Вона використовує лексику, що асоціюється з війною, занепадом та небезпекою. Наприклад, звичайні економічні виклики можуть описуватися як саботаж, а дипломатичні кроки опонентів – як ескалація чи провокація. Ця тактика допомагає консолідувати суспільство навколо спільного ворога. Стратегія легітимації використовується для виправдання та обґрунтування дій влади. Наприклад, рішення про збройний конфлікт може бути представлене не як агресія, а як примус до миру або захист національних інтересів. Така риторика формує у суспільстві думку про моральну правоту дій ініціатора.

Висновок до 2 розділу

Аналіз лексичних, синтаксичних і прагматичних засобів у китайськомовному медіадискурсі політичної та військової тематики дозволяє дійти висновку, що мовленнєвий вплив у цій сфері є не випадковим явищем, а високоорганізованою та цілеспрямованою системою. Кожен мовний рівень – від вибору окремих слів до побудови складних риторичних конструкцій – служить єдиній меті: формуванню необхідного суспільного ставлення до подій, зміцненню державної ідеології та мобілізації аудиторії.

На рівні лексичних засобів ключова роль відводиться емоційно забарвленій лексиці. Її використання дозволяє миттєво викликати потрібні асоціації та емоції. Термінологія, яка, здавалося б, є нейтральною, у цьому дискурсі набуває прагматичної функції, використовуючись для надання тексту авторитетності, офіційності та, водночас, для евфемізації негативних явищ. Особливо ефективними є метафори, які не просто прикрашають текст, а створюють цілісні образи. Наприклад, метафори воєнної тематики, що застосовуються до економіки чи дипломатії, формують у свідомості реципієнта образ безкомпромісної боротьби, де немає місця слабкості чи компромісам. Таким чином, лексика слугує не стільки для інформування, скільки для прямого емоційного впливу та формування оцінних суджень ще до осмислення фактів.

Синтаксичні засоби, у свою чергу, забезпечують структурну основу для реалізації мовленнєвого впливу. Аналіз показав, що вибір структури речення не є випадковим. Короткі, еліптичні конструкції використовуються для створення динаміки, категоричності та імперативності у заголовках та оперативних повідомленнях. Натомість, складні, розгорнуті речення надають офіційним документам та аналітичним статтям солідності та ґрунтовності, що посилює їхню переконливість. Використання риторичних прийомів, що є особливо характерним для китайської мови, відіграє вирішальну роль. Паралелізм (排比) та антитеза створюють симетричну, гармонійну структуру, яка не лише полегшує запам'ятовування, а й надає

висловлюванням вигляду незаперечної істини та логічної бездоганності. Риторичні запитання залучають аудиторію до уявного діалогу, змушуючи її самостійно прийти до потрібного висновку. Таким чином, синтаксис формує ритмічну та ідеологічно вивірену структуру, яка непомітно скеровує читача.

Нарешті, прагматичні засоби розкривають саму сутність маніпулятивного впливу, переходячи від форми до функції. На цьому рівні виявлено, що мовна маніпуляція є прихованим впливом, який передбачає зловживання владою та домінування волі мовця. Її успіх залежить від того, наскільки вона залишається непомітною для адресата. Дослідження показали, що маніпуляція реалізується через три основні типи: маніпулювання варіантами, маніпулювання інформацією та психологічну маніпуляцію. Вона ґрунтується на тактиках переакцентування, наклеювання ярликів та натяку, що дозволяють спотворити об'єктивну реальність, не порушуючи при цьому звичні мовленнєві норми.

Головна мета всіх цих прагматичних інструментів – формування певного ставлення до подій. Це відбувається через стратегії героїзації (надання подіям величного, виняткового статусу), конструювання загрози (формування страху перед зовнішнім ворогом) та легітимації (виправдання дій влади). Комплексне застосування цих стратегій забезпечує всебічний вплив на реципієнта, впливаючи не лише на його розум, а й на емоції, почуття та бажання.

Загалом, другий розділ демонструє, що китайськомовний медіадискурс політичної та військової тематики є не просто джерелом інформації, а потужним інструментом комунікативного впливу. Лексичні, синтаксичні та прагматичні засоби діють злагоджено, формуючи переконливий і водночас маніпулятивний текст. Використання емоційно забарвленої лексики створює оцінний фон, синтаксичні фігури забезпечують ритм і структурну переконливість, а прагматичні стратегії перетворюють цей інструментарій на засіб контролю та формування масової свідомості. Це підтверджує, що в сучасному інформаційному суспільстві мова є не просто засобом спілкування, а ключовим інструментом влади та ідеологічного контролю.

РОЗДІЛ 3.
ЗАСОБИ ВПЛИВУ В ПРОМОВАХ СІ ЦЗІНЬПІНА.

3.1 Лексичні, стилістичні та риторичні засоби посилення емоційної дії в промовах Сі Цзіньпіна.

Комунікативна функція мовленнєвого впливу в сучасному китайськомовному медіадискурсі являє собою складний та багатогранний феномен, який найяскравіше проявляється в офіційних текстах політичної та військової тематики. Аналізуючи стратегічні особливості застосування лексичних, синтаксичних і прагматичних засобів у цьому контексті, можна простежити, як мовні вирази стають не просто способом передачі інформації, а й створюють особливе ідеологічне середовище, що відображає та формує державний світогляд і цінності. Особливо яскраво це проявляється у фрагментах, де автори обговорюють важливі зовнішньополітичні події, мобілізують національні емоції та формують ставлення до геополітичних загроз, використовуючи маніпулятивні та риторичні прийоми як основний інструмент комунікації.

Практичний аналіз публічних виступів лідерів є ключовим для розуміння механізмів державного мовленнєвого впливу. Промови Голови КНР Сі Цзіньпіна, зокрема, 新时代新征程中国共产党的使命任务 Xīn shídài xīn zhēngchéng Zhōngguó Gòngchǎndǎng de shǐmìng rènwù – Нова ера, новий похід: місія та завдання Комуністичної партії Китаю, є яскравим прикладом майстерного використання стилістичних та риторичних засобів для емоційного та ідеологічного впливу на аудиторію. У цих текстах відбувається синтез глибоких традиційних елементів китайської культури з сучасними лінгвістичними прийомами, що робить виступи глибокими за змістом та ефективними за формою. Кожен рівень мовної структури виконує свою унікальну функцію у створенні авторитетного та переконливого дискурсу. Аналіз промови фокусується на виявленні конкретних мовних засобів, які мають пряме відношення до посилення експресивності, переконання та запам'ятовуваності ключових ідеологічних тез.

Аналіз мовленнєвого впливу на лексичному рівні є фундаментальним, оскільки саме вибір слів безпосередньо формує емоційний фон, оцінки та пафос у тексті промови. У промові Голови КНР Сі Цзіньпіна Нова ера, новий похід: місія та завдання Комуністичної партії Китаю лексичні засоби використовуються як стратегічний інструмент для реалізації тактики героїзації, мобілізації та сакралізації політичного курсу. Це досягається завдяки трьом ключовим напрямам: використанню емоційно-оцінної лексики, інтеграції класичних ідіом та застосуванню метафоричних конструкцій. Саме лексичні одиниці дозволяють оратору миттєво задати тональність тексту, формуючи у свідомості аудиторії стійке позитивне чи негативне ставлення до обговорюваних явищ.

Лексичний рівень є найбільш прямим та оперативним інструментом мовленнєвого впливу у китайськомовному медіадискурсі. Вибір лексем дозволяє ефективно маркувати події та суб'єктів, формуючи необхідний пафос та оцінне ставлення до змісту повідомлення. У політичній та військовій тематиці лексика використовується для реалізації ідеологічних завдань – від героїзації власних дій до дискредитації опонентів (Селіванова, 2010; Єрмоленко, 2011).

Емоційно-оцінна лексика, що має високий експресивний потенціал, є основним засобом створення необхідної тональності (Єрмоленко, 2011).

Текст 新时代新征程中国共产党的使命任务 (Xīn shídài xīn zhēngchéng Zhōngguó Gòngchǎndǎng de shǐmìng rènwù) є програмною промовою, основним завданням якої є мобілізація, натхнення та консолідація суспільства навколо завдань партії. Лексика в ньому ретельно підібрана для створення потужного патріотичного та оптимістичного пафосу та чіткої оцінки минулого, теперішнього та майбутнього.

У промові 新时代新征程中国共产党的使命任务(Xīn shídài xīn zhēngchéng Zhōngguó Gòngchǎndǎng de shǐmìng rènwù) героїчна та урочиста лексика служить інструментом конструювання історичного наративу, що поєднує минулі достигнення з майбутніми амбіціями. Героїчна лексика трансформує політичний процес у колективний подвиг:

- Лексика боротьби та подолання: 伟大斗争 (wěidà dòuzhēng) – «велична боротьба», 艰苦奋斗 (jiānkǔ fèndòu) – «наполеглива боротьба в тяжких умовах», 奋勇前进 (fènyǒng qiánjìn) – «мужнє просування вперед». Ці конструкції створюють образ постійного подолання перешкод, що наближає політичний курс до воєнного чи епічного нарративу.
- Історична детермінація: 历史使命 (lìshǐ shǐmìng) – «історична місія», 必然要求 (bìrán yāoqiú) – «неминуча вимога», 不可逆转 (bùkě nìzhuǎn) – «незворотний процес». Такі формулювання представляють обраний курс не як результат політичного вибору, а як об'єктивну історичну необхідність.

Урочиста лексика надає політичним цілям характеру священного обов'язку:

- Макроісторичні концепції: 伟大复兴 (wěidà fùxīng) – «величне відродження», 中国梦 (Zhōngguó mèng) – «Китайська мрія», 光辉历程 (guānghuī lìchéng) – «славний шлях». Ці поняття підносять політичні цілі на рівень національної долі, що перевищує часові рамки.
- Термінологія вищого порядку: 庄严承诺 (zhuāngyán chéngnuò) – «урочиста обіцянка», 宏伟目标 (hóngwěi mùbiāo) – «грандіозна мета», 崇高理想 (chónggāo lǐxiǎng) – «високий ідеал». Подібна лексика створює смислове поле безумовної істини, що не підлягає дискусії.

У дискурсі Сі Цзіньпіна героїчна та урочиста лексика виконує функцію трансформації політичного, де конкретні політичні завдання набувають рис епічної національної місії. Ця мовна стратегія спрямована на консолідацію ідентичності через конструювання колективної приналежності до спільного героїчного діяння, що поєднує історичну спадщину з майбутніми прагненнями. Одночасно відбувається легітимація курсу, який представлений як історично неминучий та морально обов'язковий шлях розвитку, що постає у формі національного епосу, а не просто політичної програми.

Промова «Нова епоха, нова подорож» містить численні ідіоми (ченьюй) та класичні цитати, які слугують потужним інструментом риторики. Використання

ченьюй – традиційний прийом китайської політичної риторики, що додає промові історичну глибину, культурну автентичність та афективну силу. У цій промові вони виконують кілька ключових функцій.

Використання ідіом є важливим засобом дискурсивної легітимації влади. Зокрема, вирази на кшталт 继往开来 (jìwǎng kāilái) «успадкувати минуле і відкрити майбутнє» створюють потужний наратив історичної спадкоємності (Лі 2012). Цей механізм переконує аудиторію, що поточний політичний курс є не новим, а логічним та невідворотним етапом у багатовіковому розвитку нації. Водночас, ідіома 与时俱进 (yǔshíjùjìn) – «йти в ногу з часом» функціонує як морально-політичне обґрунтування необхідності постійних інституційних чи економічних змін, гарантуючи при цьому незмінність базових ідеологічних принципів.

Ідіоматичні вирази відіграють центральну роль у формуванні колективної ідентичності та згуртованості. Вирази типу 同心同德 (tóngxīn tóngdé) – «єдиним серцем, єдиною мораллю» та 众志成城 (zhòngzhìchéngchéng) – «єдиною волею створювати мур» безпосередньо формують дискурс колективної долі (命运共同体 mìngyùn gòngtóngtǐ). Ці лінгвістичні конструкції ініціюють емоційну мобілізацію суспільної свідомості, підкреслюючи спільну відповідальність та необхідність єдності для досягнення національних цілей ((Zhang & Tang, 2024).

Системне використання класичних цитат та ідіом активує глибинну культурну пам'ять аудиторії, створюючи ефект діалогу з традицією. Цей прийом перетворює сучасні політичні концепції на культурні символи, які є більш зрозумілими та менш схильними до критики, ніж прямі політичні гасла. Таким чином, ідіоматика використовує культурно-символічний капітал як джерело авторитету та легітимності.

Інтеграція ідіоматичних виразів у політичний дискурс має не спонтанний, а чітко тактико-стратегічний характер. Розподіл 成语 у структурі промови підпорядковується законам риторичної ефективності та послідовного впливу на аудиторію (Лі 2012).

У публічному дискурсі виявляється чітка закономірність у розподілі ідіоматичних виразів, що корелює з етапами комунікативного впливу (захоплення уваги, аргументація, закріплення).

1. Початок промови (Мобілізаційна функція): на цьому етапі домінують ідіоми, спрямовані на захоплення уваги та задання високого патетичного тону. Вони ініціюють процес емоційної мобілізації аудиторії. Наприклад: 不忘初心 (bù wàng chū xīn) – «не забувати про первісний намір» – використовується для нагадування про історичну місію, одразу мобілізуючи емоції.

2. Центральна частина (Легітимаційна функція): тут ідіоми використовуються для обґрунтування конкретних політичних рішень або програмних заяв. Вони посилюють раціональну частину аргументації. Наприклад: 与时俱进 (yǔ shí jù jìn – йти в ногу з часом) – застосовується для легітимації економічних або інституційних реформ, підкреслюючи, що зміни є мудрими та своєчасними, але не порушують основ.

3. Заключна частина (Консолідаційна функція): наприкінці промови ідіоми слугують для закріплення почуття єдності, рішучості та незворотності прийнятого курсу. Наприклад: 乘风破浪 (chéng fēng pò làng) – «осідлати вітер і розбити хвилі, тобто мужньо долати труднощі» – використовується для фінального заклику до єдності та демонстрації впевненості у перемозі.

Системний аналіз засвідчує, що ідіоми організовуються у чіткі тематичні кластери, які відображають основні ідеологічні напрями, необхідні для підтримання влади та мобілізації нації. Вирази на кшталт 同心同德 (tóngxīn tóngdé) – «єдиним серцем, єдиною мораллю» використовуються для конструювання колективної ідентичності та підкреслення монолітності партії та народу. Такі як 奋发图强 (fènfā túqiáng) – «енергійно прагнути до могутності», що спрямовані на мобілізацію та підкреслення необхідності активних зусиль і прагнення до успіху. Вираз на кшталт 继往开来 (jìwǎng kāilái) – «успадкувати минуле і відкрити майбутнє». Вони підтверджують легітимність поточного курсу, позиціонуючи його як продовження великої історичної традиції.

Таким чином, структурна організація вживання ідіом є свідомим риторичним вибором, який забезпечує ефективне програмування ідеологічного контенту та посилення його впливу на емоційну та раціональну сфери реципієнта.

Синтаксичні фігури є найпотужнішим інструментом для ритмічної організації тексту та забезпечення запам'ятовуваності ключових тез.

Риторичний паралелізм – це домінуючий риторичний прийом в офіційному китайському дискурсі. У промові він реалізується через послідовне використання однакових синтаксичних структур для перерахування завдань, досягнень або загроз. Паралелізм створює сильний ритм, відчуття симетрії, збалансованості та необхідності кожного перерахованого елемента, що є критичним для мобілізаційного ефекту (Курята та Касаткіна-Кубишкіна, 2023). Наприклад: 我们要...坚持以中国式现代化推进中华民族伟大复兴，坚持把国家和民族发展放在自己力量的基点上，坚持把中国发展进步的命运牢牢掌握在自己手中 Wǒmen yào... jiānchí yǐ Zhōngguó shì xiàndàihuà tuījìn Zhōnghuá Mínzú wěidà fùxīng, jiānchí bǎ guójiā hé mínzú fāzhǎn fàngzài zìjǐ lìliàng de jīdiǎn shàng, jiānchí bǎ Zhōngguó fāzhǎn jìnbù de mìngyùn láoláo zhǎngwò zài zìjǐ shǒuzhōng – Ми повинні... дотримуватись спрямування відродження китайської нації шляхом китаїзації модернізації, дотримуватись того, щоб розвиток країни та нації ґрунтувався на власних силах, дотримуватись того, щоб доля розвитку та прогресу Китаю міцно трималася у власних руках. Тричленна структура, що починається зі слова дотримуватись (坚持), створює потрійний удар. Кожна частина визначає ключовий принцип: 1) мета, 2) самодостатність, 3) суверенітет. Разом вони формують непорушний фундамент майбутніх дій, що звучить як безапеляційний маніфест. 实现高质量发展，发展全过程人民民主，丰富人民精神世界，实现全体人民共同富裕，促进人与自然和谐共生... Shíxiàn gāozhìliàng fāzhǎn, fāzhǎn quán guòchéng rénmín mínzhǔ, fēngfù rénmín jīngshén shìjiè, shíxiàn quán tǐ rénmín gòngtóng fùyù, cùjìn rén yǔ zìrán héxié gòngshēng... – Реалізувати високоякісний розвиток, розвивати всенародну демократію на всіх етапах, збагачувати духовний світ народу, досягати спільного достатку всього народу, сприяти гармонійному співіснуванню людини та природи... серія дієслів у формі інфінітива створює ритмічний перелік цілей, що нагадує пункти

плану. Відсутність сполучників посилює динаміку та створює враження щільності та всеосяжності завдань, які постають як єдиний і монолітний комплекс.

Повтор (Анафора), як повторення ключових фраз або слів на початку суміжних речень або абзаців, застосовується для багаторазового акцентування на основних тезах. Наприклад, повторення фраз на кшталт нова ера (新时代 xīn shídài) або велика справа (伟大事业 wěidà shìyè) сприяє їхній фіксації у свідомості слухачів та посилює емоційний вплив (Лю та Ян 2023). Анафора служить звуковим якорем для аудиторії, постійно повертаючи увагу до центральних концепцій. Наприклад: 新时代的伟大成就是党和人民一道拼出来、干出来、奋斗出来的! Xīn shídài de wěidà chéngjiù shì dǎng hé rénmín yīdào pīn chūlai, gàn chūlai, fèndòu chūlai de! – Великі досягнення нової ери були разом виборені, разом зроблені, разом здобуті боротьбою партією та народом! У реченні повторення 出来 (chūlái – зроблено, здобуто) в трьох різних словосполученнях 拼出来, 干出来, 奋斗出来 – Pīn chūlai, gàn chūlai, fèndòu chūlai, посилює ідею колективного зусилля, роблячи її триразовою та неминучою. 新征程上，我们要... – На новому шляху, ми повинні.... Ключові терміни нова ера (新时代) та новий шлях (新征程) повторюються протягом усієї промови як рефрен, що постійно нагадує про історичний контекст і завдання, які випливають з цього контексту. Це створює потужний рамковий ефект.

Риторичні запитання використовуються для створення уявного діалогу та підведення аудиторії до самоочевидного висновку, що посилює їхню внутрішню згоду з позицією оратора. Цей прагматичний прийом ефективно залучає слухачів, не вимагаючи прямої відповіді, а лише підтвердження заздалегідь заданої ідеологічної установки. Крім того, цей прийом, змушує аудиторію мимоволі погоджуватися з очевидним, на думку промовця, висновком.

Хоча в точно цій промові може не бути прямого риторичного питання у формі чи не так?, ця фігура часто використовується в подібних текстах для аргументації. Уявний діалог може будуватися так: 面对世界百年未有之大变局，我们难道能退缩吗？不，我们不能。我们唯有迎难而上，敢于斗争，才能赢得未来 – Miànduì shìjiè

bǎinián wèiyǒu zhī dà biànjú, wǒmen nándào néng tuìsuō ma? Bù, wǒmen bùnéng. Wǒmen wéiyǒu yíng nán ér shàng, gǎnyú dòuzhēng, cáinéng yíngdé wèilái。Зіткнувшись з великими змінами, яких не було сто років, невже ми можемо відступити? Ні, ми не можемо. Тільки зіткнувшись із труднощами, наважуючись боротися, ми зможемо здобути майбутнє. Риторичне питання невже ми можемо відступити? служить не для отримання інформації, а для створення драматизму та підведення слухача до єдино можливої, правильної відповіді. Воно перетворює пасивне сприйняття на активну внутрішню згоду, мобілізуючи волю аудиторії.

Стратегія солідаризації створення потужного почуття єдності, спільної ідентичності та колективної відповідальності між партією, державою та народом. Стратегія солідаризації вирішує кілька ключових прагматичних завдань у контексті офіційного дискурсу:

1. Мінімізація критики: Коли лідер говорить 我们 – «Ми» , він унеможливлює зовнішню критику. Критикувати політику стає рівнозначно критиці нас, тобто національної єдності або колективного курсу.

2. Легітимація рішень: Партійні рішення подаються не як наказ зверху, а як спільне прагнення або єдиний вибір нації. Це зміцнює легітимність влади.

3. Емоційна мобілізація: Створення ідентичності 我们 – «Ми» підсилює патріотичні почуття, викликаючи колективну гордість і готовність до нового походу, що є критично важливим для довгострокових ідеологічних кампаній.

4. Створення ілюзії діалогу: У монологічній промові використання 我们 – «Ми» імітує двосторонню комунікацію, створюючи в аудиторії відчуття залученості та причетності до процесу прийняття рішень.

Наприклад: 我们必须牢牢掌握我们自己的命运 Wǒmen bìxū láoláo zhǎngwò wǒmen zìjǐ de mìngyùn – Нам необхідно міцно тримати в руках нашу власну долю. Використання інклюзивного займенника ми (我们) – це основний інструмент, який стирає межі між окремими групами, об'єднуючи всіх у єдиний колективний суб'єкт.

新时代的伟大成就是党和人民一道拼出来、干出来、奋斗出来的! Xīn shídài de wěidà chéngjiù shì dǎng hé rénmín yīdào pīn chūlai, gàn chūlai, fèndòu chūlai de! – Великі

досягнення нової ери були досягнуті нами спільно. У реченні чітко можемо спостерігати апеляцію до спільного досвіду та історії. Акцент на подоланні труднощів і досягненнях, які були здобуті разом.

我们共同的梦想是实现中华民族伟大复兴 (Wǒmen gòngtóng de mèngxiǎng shì shíxiàn Zhōnghuá Mínzú wěidà fùxīng) – Великі досягнення нової ери були досягнуті нами спільно. Формулювання спільних цілей та мрій, створення відчуття спільної мети, яка об'єднує всіх учасників.

我们的前途命运紧密相连(Wǒmen qiántú mìngyùn jǐnmì xiānglián) – Наше майбутнє тісно пов'язане. В реченні підкреслено взаємозалежность та спільні інтереси. Використання понять спільної долі та відповідальності.

3.2 Синтаксичні та композиційні засоби впливу.

Синтаксичні та композиційні особливості промов Сі Цзіньпіна є важливою складовою його політичного дискурсу, оскільки саме через граматичну організацію висловлювання та структуру побудови тексту забезпечується логічна послідовність, ритм і динамізм мовлення, що впливають на сприйняття аудиторії. На відміну від риторичних прийомів, спрямованих на емоційне забарвлення, синтаксис і композиція виконують функцію структурування впливу – вони формують когнітивний і психологічний порядок сприйняття інформації. У своїй промові 新时代新征程中国共产党的使命任务 Xīn shídài xīn zhēngchéng Zhōngguó Gòngchǎndǎng de shǐmìng rènwù, Сі Цзіньпін виступає не просто як промовець, а як стратег комунікації: вибудовує текст таким чином, щоб поєднати логіку, емоцію та мобілізацію. У цьому підпункті розглянемо, як саме в цій конкретній промові він використовує синтаксичні та композиційні засоби для впливу на аудиторію.

Композиція промов Сі Цзіньпіна має чітко вибудувану тричастинну структуру, що є традиційною для китайського політичного дискурсу: вступ (引言), основна частина (主体) та завершення (结语). Такий поділ відповідає принципу поступового

наростання емоційного та сенсового навантаження – від аналітичного опису до мобілізуючого заклику.

У вступі промовець, як правило, звертається до історичних фактів або культурних символів, створюючи контекст для сприйняття основної ідеї. Наприклад: 从 现在起，中国共产党的中心任务就是团结带领全国各族人民全面建成社会主义现代化强国、实现第二个百年奋斗目标，以中国式现代化全面推进中华民族伟大复兴。Cóng xiànzài qǐ, Zhōngguó Gòngchǎndǎng de zhōngxīn rènwù jiùshì tuánjié dàilǐng quánguó gèzú rénmín quánmiàn jiànchéng shèhuìzhǔyì xiàndàihuà qiángguó, shíxiàn dì èr gè bǎinián fèndòu mùbiāo, yǐ Zhōngguó shì xiàndàihuà quánmiàn tuījìn Zhōnghuá Mínzú wěidà fùxīng. – Відтепер центральним завданням Комуністичної партії Китаю є згуртувати й вести всі народи країни до повного побудування соціалістичної модерної потужної держави, до реалізації другої столітньої мети, через модернізацію по-китайськи всебічно просунути велике відродження китайської нації. Цей вступ не лише створює історичну рамку, але й формує позитивну емоційну настанову. У основній частині промови Сі Цзіньпін послідовно розкриває аргументи, що підкріплюють головну тезу, зазвичай за логічною схемою: проблема – пояснення – результат – заклик до дії. Композиційно ця частина виконує функцію тематичного ядра, адже містить три ключові компоненти, що структурують увесь текст:

- Місія (使命) – 团结带领全国各族人民 – Tuánjié dàilǐng quánguó gèzú rénmín (згуртувати та повести народ).
- Мета (目标) – 全面建成社会主义现代化强国，实现第二个百年奋斗目标 – Quánmiàn jiànchéng shèhuìzhǔyì xiàndàihuà qiángguó, shíxiàn dì èr gè bǎinián fèndòu mùbiāo(Всебічно побудувати соціалістичну сучасну потужну державу та досягти цілей другої столітньої мети).
- Засіб (路径) – 以中国式现代化推进民族复兴 – yǐ Zhōngguó shì xiàndàihuà tuījìn mínzú fùxīng (Здійснювати відродження нації шляхом китайської модернізації).

Таким чином, вступ задає ідеологічну опору та створює у слухача відчуття продовження історичного шляху партії. Саме тут формується рамка єдності минулого, теперішнього й майбутнього, що є основою подальшої аргументації.

Основна частина (主体): логічне розгортання ключових понять і визначень. У центральній частині промови Сі Цзіньпін переходить до системного пояснення сутності поняття 中国式现代化 – Zhōngguó shì xiàndàihuà (модернізація по-китайськи), визначаючи її специфіку та відмінність від західних моделей розвитку.

中国式现代化，是中国共产党领导的社会主义现代化，既有各国现代化的共同特征，更有基于自己国情的中国特色。 Zhōngguó shì xiàndàihuà, shì Zhōngguó Gòngchǎndǎng lǐngdǎo de shèhuìzhǔyì xiàndàihuà, jì yǒu gè guó xiàndàihuà de gòngtóng tèzhēng, gèng yǒu jīyú zìjǐ guóqíng de Zhōngguó tèsè – Модернізація по-китайськи – це соціалістична модернізація під керівництвом Комуністичної партії Китаю, що має спільні риси з модернізацією інших країн, але водночас характеризується власною специфікою, зумовленою національними особливостями). омпозиційно цей розділ виконує функцію розгортання тези: вступ задає головну мету, а основна частина надає її логічне наповнення через перелік аргументів і характеристик. Синтаксичний паралелізм забезпечує ритмічність і структурну симетрію, що допомагає слухачеві засвоїти зміст. Повтор елемента 中国式现代化是… створює композиційну єдність, а також емоційний наголос на ключовому понятті промови.

Друга частина також включає опис завдань держави на середньострокову перспективу: 到二〇三五年，我国发展的总体目标是：经济实力、科技实力、综合国力大幅跃升，人民生活更加美好，基本实现国家治理体系和治理能力现代化。 – Dào èr líng sānwǔ nián, wǒguó fāzhǎn de zǒngtǐ mùbiāo shì: jīngjì shílì, kējì shílì, zōnghé guólì dàfú yuèshēng, rénmín shēnghuó gèngjiā měihǎo, jīběn shíxiàn guójiā zhìlǐ tǐxì hé zhìlǐ nénglì xiàndàihuà. (До 2035 року загальна мета розвитку нашої держави полягає в тому, щоб значно підвищити економічну, наукову та комплексну міць, покращити добробут народу та в основному здійснити модернізацію системи державного управління й здатності до управління)

Таким чином, основна частина промови є центральним аргументативним ядром, у якому логічна послідовність, ритмічність і повторення забезпечують поєднання інтелектуального та емоційного впливу.

У фінальній частині промови відбувається зміна інтонації – від пояснювальної до закличної. Сі Цзіньпін переходить до мобілізаційного звернення до партії й народу, яке має мотивувати до колективної дії та віри у спільне майбутнє: 同志们！今天，我们比历史上任何时期都更接近、更有信心和能力实现中华民族伟大复兴的目标，同时必须准备付出更为艰巨、更为艰苦的努力。全党必须坚定信心、锐意进取，团结奋斗！ Tóngzhìmen! Jīntiān, wǒmen bǐ lìshǐ shang rènhé shíqī dōu gèng jiējìn, gèng yǒu xìnxīn hé nénglì shíxiàn Zhōnghuá Mínzú wěidà fùxīng de mùbiāo, tóngshí bìxū zhǔnbèi fùchū gèng wéi jiānjù, gèng wéi jiānkǔ de nǔlì. Quándǎng bìxū jiāndìng xìnxīn, ruìyì jìnqǔ, tuánjié fèndòu! Товариші! Сьогодні ми, як ніколи раніше, ближче до мети великого відродження китайської нації, маємо більше впевненості та сил її досягти. Але водночас маємо бути готовими до ще складніших і напруженіших зусиль. Уся партія повинна зміцнювати віру, діяти рішуче й боротися єдино! Тут композиційно реалізується принцип кульмінаційного піднесення – промова досягає найвищого емоційного рівня. Використання вигуку 同志们! створює ефект прямого звернення, що психологічно зближує промовця з аудиторією. Повтор дієслів наказового способу – 坚定信心”、“锐意进取”、“团结奋斗 – Jiāndìng xìnxīn, ruìyì jìnqǔ, tuánjié fèndòu – забезпечує ритмічність і динаміку, а також підсилює емоційний заряд промови.

Заключна частина виконує функцію мобілізаційного завершення: вона не лише підсумовує попередні тези, а й закликає слухачів стати активними учасниками реалізації проголошеної стратегії.

Композиційна побудова промови Сі Цзіньпіна підпорядковується принципу логічно-емоційного наростання:

- вступ формує ідеологічну рамку (що і навіщо),
- основна частина розкриває зміст (як саме),
- заключення підносить до рівня дії (з ким і заради чого).

Ця структура поєднує раціональне переконання з емоційною мобілізацією, що є характерною рисою сучасного китайського політичного красномовства. Композиційна гармонія, послідовність і ритмічність промови створюють ефект історичної значущості та підсилюють довіру до лідера як до носія стабільності й стратегічного бачення. Як зазначає Ху, Ч. (2020) така структура реалізує фундаментальний принцип китайської риторики 秩序与和谐 (“порядок і гармонія”), завдяки чому промови Сі Цзіньпіна набувають одночасно і логічної, і емоційної переконливості.

Синтаксична організація промови Сі Цзіньпіна є важливим інструментом логічного та емоційного впливу. Вона реалізується через короткі та імперативні конструкції, складнопідрядні речення, ритмічний паралелізм і повтори ключових формул. У промові 新时代新征程中国共产党的使命任务 – Xīn shídài xīn zhēngchéng Zhōngguó Gòngchǎndǎng de shǐmìng rènwù ці засоби створюють ефект переконливості та мобілізації, утверджуючи ідеологічні тези.

Короткі речення з дієсловами дії підсилюють ритмічність і емоційну виразність промови.

Риторичний паралелізм – основа синтаксису – найпомітніша риса. Однакові синтаксичні конструкції вишиковуються в серії, створюючи ритм і посилюючи думку.

中国式现代化是人口规模巨大的现代化。中国式现代化是全体人民共同富裕的现代化。中国式现代化是物质文明和精神文明相协调的现代化。中国式现代化是人与自然和谐共生的现代化。中国式现代化是走和平发展道路的现代化。– Zhōngguó shì xiàndàihuà shì rénkǒu guīmó jùdà de xiàndàihuà. Zhōngguó shì xiàndàihuà shì quán tǐ rénmín gòngtóng fùyù de xiàndàihuà. Zhōngguó shì xiàndàihuà shì wùzhí wénmíng hé jīngshén wénmíng xiāng xiédiào de xiàndàihuà. Zhōngguó shì xiàndàihuà shì rén yǔ zìrán héxié gòngshēng de xiàndàihuà. Zhōngguó shì xiàndàihuà shì zǒu hépíng fāzhǎn dàolù de xiàndàihuà. Китайська модернізація – це модернізація величезного населення. Китайська модернізація – це модернізація спільного багатства всіх людей. Китайська модернізація – це модернізація гармонії матеріальної та духовної цивілізацій. Китайська модернізація – це модернізація гармонійного співіснування

людини та природи. Китайська модернізація – це модернізація шляху мирного розвитку П'ятикратне повторення однакової синтаксичної структури Китайська модернізація – це модернізація... створює потужний ритмічний ефект. Це не лише перелік характеристик, а й будівництво стовпів, на яких тримається вся концепція, що робить її всебічною та міцною.

实现高质量发展，发展全过程人民民主，丰富人民精神世界，实现全体人民共同富裕，促进人与自然和谐共生，推动构建人类命运共同体，创造人类文明新形态。– Shíxiàn gāozhìliàng fāzhǎn, fāzhǎn quán guòchéng rénmín mínzhǔ, fēngfù rénmín jīngshén shìjiè, shíxiàn quán tǐ rénmín gòngtóng fùyù, cùjìn rén yǔ zìrán héxié gòngshēng, tuīdòng gòujiàn rénlèi mìngyùn gòngtóngtǐ, chuàngzào rénlèi wénmíng xīn xíngtài . Реалізувати високоякісний розвиток, розвивати всенародну демократію на всіх етапах, збагачувати духовний світ народу, досягати спільного достатку всього народу, сприяти гармонійному співіснуванню людини та природи, просувати побудову спільної долі людства, творити нову форму людської цивілізації. Серія дієслів в імперативній або інфінітивній формі без сполучників створює ефект щільного, динамічного та всеосяжного плану дій. Кожен новий елемент посилює загальне послання, створюючи враження чіткості та визначеності шляху.

Композиційна логіка промови будується на принципі руху від загального до приватного, що дозволяє послідовно трансформувати масштабну ідеологічну концепцію в конкретний план дій. Ця логіка реалізується на трьох взаємопов'язаних рівнях: спочатку проголошується загальна історична місія, яка потім конкретизується у вигляді ключових цілей та інструментів, і, нарешті, деталізується через низку паралельних структур, що перетворюють стратегію на зрозумілі та мобілізуючі практичні орієнтири.

从现在起，中国共产党的中心任务就是团结带领全国各族人民全面建成社会主义现代化强国、实现第二个百年奋斗目标，以中国式现代化全面推进中华民族伟大复兴。– Cóng xiànzài qǐ, Zhōngguó Gòngchǎndǎng de zhōngxīn rènwù jiùshì tuánjié dàilǐng quánguó gèzú rénmín quánmiàn jiànchéng shèhuìzhǔyì xiàndàihuà qiángguó, shíxiàn dì èr gè bǎinián fèndòu mùbiāo, yǐ Zhōngguó shì xiàndàihuà quánmiàn tuījìn

Zhōnghuá Mínzú wěidà fùxīng. (Відтепер центральним завданням Комуністичної партії Китаю є об'єднати та повести народ всіх національностей країни на всебічне будівництво соціалістичної сучасної потужної держави, досягнення цілей другої столітньої боротьби, шляхом китайської модернізації всебічно сприяти великому відродженню китайської нації) Це ядро промови демонструє ідеальну композиційну логіку: Речення починається з найширшого, найбільш абстрактного та ідеологічно навантаженого твердження, яке задає тон усьому подальшому викладу. Відтепер центральним завданням Комуністичної партії Китаю є... здійснення Великого відродження китайської нації це є вершинною, емоційною та історичною. Вона не є конкретною, але вона створює потужний ідеологічний орієнтир, на який мають працювати всі нижчі рівні. Це заклик до великої мети, що об'єднує націю.

На наступному етапі загальна місія розкладається на складові частини – великі, але вже більш конкретні цілі та головний спосіб їх досягнення. Всебічно побудувати соціалістичну сучасну потужну державу, Реалізувати другу столітню мету. Цей рівень слугує містком між абстрактною місією і конкретними діями. Він відповідає на питання: Що саме ми будуємо? і Яким основним шляхом ми йдемо?. Це вже не лише ідея, а програмні орієнтири.

Найбільш конкретний рівень, на якому кожна велика ціль та інструмент розписуються у вигляді детальних, ритмічних переліків це приватний (детальний) рівень. Саме тут риторичний паралелізм виконує свою головну композиційну роль. Цей рівень перетворює стратегію на тактику. Він дає аудиторії чітке уявлення про те, в яких напрямках вестиметься робота. Завдяки паралелізму цей довгий перелік не розсипається, а сприймається як єдиний, цілісний і всеосяжний план.

3.3 Прагматико-ідеологічні стратегії мовленнєвого впливу Сі Цзіньпіна

Мовленнєвий вплив у промовах політичних лідерів формується не лише через лексику чи синтаксис, а й через прагматичні та ідеологічні стратегії, що дозволяють направляти свідомість слухачів, мобілізувати колективні дії та зміцнювати

політичний авторитет. У промові Сі Цзіньпіна 新时代新征程中国共产党的使命任务 (Xīn shídài xīn zhēngchéng Zhōngguó Gòngchǎndǎng de shǐmìng rènwù) можна виділити низку таких стратегій, що поєднують риторичний ефект із ідеологічною функцією. Одна з яких стратегія легітимізації партії через історичний контекст. Стратегія легітимізації Комуністичної партії Китаю (КПК) через історичний контекст є одним із фундаментальних механізмів мовленнєвого впливу в сучасному китайськомовному медіадискурсі. Вона забезпечує партії не лише політичне, але й моральне право на владу, представляючи її правління як закономірний і неминучий результат історичного розвитку. Ця стратегія реалізується через кілька ключових тактик:

Одна з ключових тактик – це концепт Історичної місії .КПК позиціонується як єдина сила, здатна виконати історичну місію китайської нації – відновити її велич (伟大复兴 – велике відродження). Для мовленнєвої реалізації використовуються терміни, що пов'язують теперішнє з минулим.

Тактика дихотомії Старий Китай vs. Новий Китай суть якої створити різку бінарну опозицію: Старий Китай (до 1949 року) – це хаос, приниження, корупція та феодалізм; Новий Китай (під керівництвом КПК) – це стабільність, суверенітет, економічне процвітання та справедливість. 我国不走一些国家通过战争、殖民、掠夺等方式实现现代化的老路，那种损人利己、充满血腥罪恶的老路给广大发展中国家人民带来深重苦难 。 – Wǒguó bù zǒu yīxiē guójiā tōngguò zhànzhēng, zhímín, lüèduó děng fāngshì shíxiàn xiàndàihuà de lǎolù, nà zhǒng sǔnrén lìjǐ, chōngmǎn xuèxīng zuì'è de lǎolù gěi guǎngdà fāzhǎnzhōng guójiā rénmín dàilái shēnzhòng kǔnàn. (Наша країна не піде старим шляхом, яким пішли деякі країни, щоб досягти модернізації через війну, колоніалізм і грабунок. Цей шлях, позначений корисливою експлуатацією і просякнутий кривавими звірствами, завдав глибоких страждань народам країн, що розвиваються.) Активне вживання негативно забарвленої лексики при описі епохи до КПК, робить її правління єдиним порятунком і гарантом, який запобігає поверненню до минулого хаосу. 我们坚定站在历史正确的一边、站在人类文明进步的一边，高举和平、发展、合作、共赢旗帜，在坚定维护世界和平与发展中谋求自身发展，又以

自身发展更好维护世界和平与发展。– Wǒmen jiāndìng zhànzài lìshǐ zhèngquè de yībiān, zhànzài rénlèi wénmíng jìnbù de yībiān, gāojǔ hépíng, fāzhǎn, hézuò, gòngyíng qízhì, zài jiāndìng wéihù shìjiè hépíng yǔ fāzhǎn zhōng móuqiú zìshēn fāzhǎn, yòu yǐ zìshēn fāzhǎn gèng hǎo wéihù shìjiè hépíng yǔ fāzhǎn. (Ми рішуче стоїмо на правильній стороні історії та на боці прогресу людської цивілізації, високо тримаючи прапор миру, розвитку, співпраці та взаємної вигоди. Ми прагнемо власного розвитку, одночасно неухильно захищаючи мир і розвиток у світі, а також використовуємо власний розвиток для кращого підтримання миру і розвитку у світі.)

Тактика культурної та національної легітимізації , суть якої впевнити слухача , що партія не лише править, але й захищає автентичну китайську культуру та національні цінності від зовнішнього впливу (особливо західного гегемонізму). Концепт Велика Сім'я (大家庭) представляє Державу та Партію як батьків, що опікуються нацією, апелюючи до традиційного конфуціанського культу авторитету (Нечипоренко, 2020).

Тактика історичної неминучості. Усі успіхи країни (економічне зростання, військова міць) представляються як прямий і неминучий результат правильного вибору шляху, зробленого КПК. Це прямо виключає будь-яку можливість чи необхідність політичних альтернатив. Сі Цзіньпін активно використовує історичний наратив, щоб показати неперервність і легітимність влади Комуністичної партії Китаю: 历史选择了中国共产党，人民选择了中国共产党 – Lìshǐ xuǎnzéle Zhōngguó Gòngchǎndǎng, rénmín xuǎnzéle Zhōngguó Gòngchǎndǎng 。(Історія обрала Комуністичну партію Китаю, народ обрав Комуністичну партію Китаю). Цей прийом реалізує ідеологічну функцію легітимізації: партія подається як природний результат історичного розвитку та єдина сила, здатна забезпечити процвітання нації. Прагматично це підсилює довіру та консолідацію аудиторії, оскільки апелює до спільної пам’яті і колективного досвіду. Ця стратегія перетворює історію з наукової дисципліни на ідеологічний інструмент, який безперервно підтверджує право Партії на абсолютну владу.

Стратегія апеляції до моральних цінностей є важливою складовою мовленнєвого впливу в китайськомовному медіадискурсі, особливо в політичній та військовій тематиці. Вона використовується для емоційного зв'язку з аудиторією, легітимізації дій влади та демонізації опонентів, спираючись на глибоко вкорінені культурні та соціальні норми.

У промові Нова епоха, нова подорож: історичне завдання Комуністичної партії Китаю принцип Синівської Шанобливості (孝) не згадується прямо. Однак, його базовий зміст – повага, відданість та турбота – перекладається на ширшу концепцію служіння народу, яка є центральною в цій промові. Традиційна шанобливість до батьків у вченні Сі Цзіньпіна перетворюється на соціальну та політичну відданість усьому народові. Політика та ідеологія Сі Цзіньпіна наголошують на важливості китайської культурної традиції. Повага та відданість історії та культурі свого народу – це своєрідне шанобливе ставлення до нації в цілому, до її коренів. 我们要坚持把马克思主义基本原理同中国具体实际相结合、同中华优秀传统文化相结合，不断推进马克思主义中国化时代化 – Wǒmen yào jiānchí bǎ Mǎkèsī zhǔyì jīběn yuánlǐ tóng Zhōngguó jùtǐ shí jì xiāng jiéhé, tóng Zhōnghuá yōuxiù chuántǒng wénhuà xiāng jiéhé, bùduàn tuījìn Mǎkèsī zhǔyì Zhōngguóhuà shídàihuà 。(Ми повинні наполегливо поєднувати основні принципи марксизму з конкретною практикою Китаю, з кращими традиційними культурами Китаю, постійно просувати китаїзацію та сучаснізацію марксизму.) Політика та ідеологія Сі Цзіньпіна наголошують на важливості китайської культурної традиції. Повага та відданість історії та культурі свого народу – це своєрідне шанобливе ставлення до нації в цілому, до її коренів. Історичне завдання партії полягає в тому, щоб служити народові та покладатися на нього. Це можна розглядати як версію шанобливості в національному масштабі. Завдання партії – покращувати життя людей, вирішувати такі проблеми, як охорона здоров'я, освіта, зайнятість та пенсійне забезпечення. Це безпосередньо відображає обов'язок дітей забезпечувати своїх літніх батьків, але в масштабах усієї країни. Так само, як діти повинні бути віддані своїй родині, партія заявляє про свою відданість народові і про те, що всі її рішення приймаються заради його благополуччя.

Патріотизм у Китаї розглядається як фундаментальна моральна чеснота, що поєднує в собі почуття любові до Батьківщини з конкретними діями на благо суспільства. Це не лише емоційний стан, а й активна громадянська позиція. Концепція відданості нації та ідеалам у китайському політичному дискурсі представляє собою складний синтез традиційних цінностей, сучасної ідеології та національної ідентичності. Для магістерського дослідження необхідно розглянути цей феномен через призму міждисциплінарного підходу. Патріотизм (爱国) представляється не лише як політичний обов'язок, але й як обов'язкова моральна якість кожного китайця. Будь-яка критика політики Партії, особливо в темах, що стосуються корінних інтересів (核心利益), автоматично прирівнюється до аморального, непатріотичного вчинку та зради (卖国). Це моральне засудження значно ефективніше, ніж чисто політична критика, оскільки воно викликає сильний суспільний осуд. 向全国参加过抗日战争的老战士、老同志、爱国人士和抗日将领，向为中国人民抗日战争胜利作出重大贡献的海内外中华儿女，致以崇高敬意！– Xiàng quánguó cānjiāguò Kàng-Rì zhànzhēng de lǎozhànshì, lǎotóngzhì, àiguó rénshì hé Kàng-Rì jiānglǐng, xiàng wèi Zhōngguó rénmín Kàng-Rì zhànzhēng shènglì zuòchū zhòngdà gòngxiàn de hǎinèi wài Zhōnghuá Érnǚ, zhì yǐ chónggāo jìngyì. （Ми віддаємо найвищу шану ветеранам війни, товаришам, патріотам і антияпонським командирам, які брали участь у війні проти японської агресії по всій країні, а також усім китайським синам і дочкам в країні та за кордоном, які зробили значний внесок у перемогу китайського народу у війні проти японської агресії!

Стратегія мобілізації через заклики до дії є однією з найбільш прямих і прагматичних тактик мовленнєвого впливу в китайськомовному медіадискурсі, особливо в політичній та військовій тематиці. Вона має на меті перетворити пасивну згоду аудиторії на активну участь і конкретні дії, спрямовані на підтримку цілей Комуністичної партії Китаю (КПК). Ця стратегія реалізується через мовні засоби, які не лише інформують, а й спонукають. Її основні функції:

1. Конверсія лояльності.
2. Створення відчуття єдності.

3. Легітимізація політики.

Конверсія лояльності передбачає перетворення внутрішньої лояльності та патріотизму на зовнішню, видиму дію (участь у кампаніях, підписання петицій, економічні зусилля, підвищення пильності). 全军将士要忠实履行神圣职责，加快建设世界一流军队，坚决维护国家主权、统一、领土完整，为实现中华民族伟大复兴提供战略支撑，为世界和平与发展作出更大贡献! – Quán jūn jiàngshì yào zhōngshí lǚxíng shénshèng zhízé, jiākuài jiànshè shìjiè yīliú jūnduì, jiānjué wéihù guójiā zhǔquán, tǒngyī, lǐngtǔ wánzhěng, wèi shíxiàn Zhōnghuá Mínzú wěidà fùxīng tígōng zhànlüè zhīchēng, wèi shìjiè hépíng yǔ fāzhǎn zuòchū gèng dà gòngxiàn! (Усі воїни армії повинні сумлісно виконувати свої священні обов'язки, прискорювати будівництво першокласної армії у світі, рішуче захищати державний суверенітет, єдність, територіальну цілісність, забезпечувати стратегічну підтримку для здійснення великого відродження китайської нації і вносити більший внесок у мир і розвиток у всьому світі!) Це прямий заклик до дії для конкретної групи населення (армії), що ілюструє, як внутрішня відданість (патріотизм, лояльність) має бути реалізована через видиму, конкретну роботу (підвищення бойової готовності, захист суверенітету).

Створення відчуття єдності передбачає спільні заклики до дії посилюють колективну ідентичність та відчуття причетності до великої справи (伟大复兴). Для створення відчуття єдності та колективної ідентичності у промові використовується кілька прийомів Нечипоренко (2020):

1. Звернення до спільної історичної боротьби: промова починається з нагадування про спільні зусилля у минулому, що одразу формує спільний історичний контекст і почуття єдності: 在中国共产党倡导建立的抗日民族统一战线旗帜下，中国人民以铮铮铁骨战强敌、以血肉之躯筑长城，取得近代以来反抗外敌入侵的第一次完全胜利。– Zhōngguó Gòngchǎndǎng chàngdǎo jiànlì de Kàng-Rì Mínzú Tǒngyī Zhànxiàn qízhì xià, Zhōngguó rénmín yǐ zhēngzhēng tiěgǔ zhàn qiángdí, yǐ xuèròu zhī qū zhù Chángchéng, qǔdé jìndài yǐlái fǎnkàng wàidí rùqīn de dì yī cì wánquán shènglì (Під прапором анти-японського національного єдиного фронту, створеного за ініціативою

Комуністичної партії Китаю, китайський народ зухвало боровся з сильним ворогом, побудував Велику стіну з плоті та крові і вперше здобув повну перемогу над іноземними загарбниками в сучасну епоху.)

2. Мобілізуючий заклик до всіх громадян: у урочистій частині промови звучить прямий заклик до об'єднання та спільних дій вже в наш час: 新时代新征程，全国各族人民要在中国共产党坚强领导下，坚持马克思列宁主义、毛泽东思想……传承和弘扬伟大抗战精神，踔厉奋发、勇毅前行，为以中国式现代化全面推进强国建设、民族复兴伟业而团结奋斗！ Xīn shídài xīn zhēngchéng, quánguó gèzú rénmín yào zài Zhōngguó Gòngchǎndǎng jiānqiáng lǐngdǎo xià, jiānchí Mǎkèsī Lièníng zhǔyì, Máozédōng sīxiǎng... chuánchéng hé hóngyáng wěidà Kàngzhàn jīngshén, chuōlì fènfā, yǒngyì qiánxíng, wèi yǐ Zhōngguó shì xiàndàihuà quánmiàn tuījìn qiángguó jiànshè, mínzú fùxīng wěiyè ér tuánjié fèndòu (У нову епоху та на новому шляху люди всіх етнічних груп по всій країні під міцним керівництвом Комуністичної партії Китаю повинні дотримуватися марксизму-ленінізму, мао цзедунської думки... успадковувати та продовжувати великий дух опору, бути енергійними та сміливими, об'єднатися та боротися за всебічне будівництво сильної країни та велике відродження нації шляхом китаїзації модернізації!) Цей уривок чітко вказує на велику справу (民族复兴伟业, велике відродження нації) та визначає колективного суб'єкта (全国各族人民, люди всіх етнічних груп по всій країні), закликаючи до спільних дій (团结奋斗, об'єднатися та боротися).

Легітимізація політики передбачає активну участь громадян у заходах, до яких закликає влада і яка стає доказом народної підтримки курсу Партії. У промові 在纪念中国人民抗日战争暨世界反法西斯战争胜利 80 周年大会上的讲话 – Zài jìniàn Zhōngguó Rénmín Kàng-Rì Zhànzhēng jì Shìjiè Fǎnfǎxīsī Zhànzhēng shènglì bāshí zhōunián dàhuì shang de jiǎnghuà визнається роль народу в історичній перемозі: 中国人民抗日战争是艰苦卓绝的伟大战争 – Zhōngguó Rénmín Kàng-Rì Zhànzhēng shì jiānkǔ zhuójué de wěidà zhànzhēng (Війна китайського народу проти японських агресорів була величним, але надзвичайно важким подвигом.) Це створює прецедент,

коли дії народу визнаються ключовими для успіху великої справи. Формула під керівництвом партії народ здійснює великі справи (в даному випадку – перемогу в минулому та відродження в майбутньому) є основним наративом. Активна участь громадян у поточних кампаніях (наприклад, в економічному розвитку або патріотичних ініціативах) може подаватися як сучасне продовження цієї історичної взаємодії та як доказ народної підтримки курсу партії.

Ефективність стратегії мобілізації, спрямованої на трансформацію пасивної згоди аудиторії в активну дію, забезпечується цілеспрямованим використанням конкретних лінгвістичних та синтаксичних прийомів. Ці прийоми функціонують як потужні інструменти спонукання та категоризації повідомлення.

Насамперед, вирішальну роль відіграють імперативні та спонукальні конструкції, які експліцитно виражають наказ, обов'язок чи нагальну необхідність (Лоєва, 2018). На морфологічному та лексичному рівнях –це досягається активним застосуванням модальних слів та дієслів, що категоризують дію як безальтернативну. Зокрема, у промові присутнє частотне використання конструкцій, що виражають обов'язок та необхідність дій. Наприклад, у зверненні до армії звучить чіткий імператив: 全军将士要忠实履行神圣职责… 坚决维护国家主权、统一、领土完整… – Quán jūn jiàngshì yào zhōngshí lǚxíng shénshèng zhízé... jiānjué wéihù guójiā zhǔquán, tǒngyī, lǐngtǔ wánzhěng (Усі воїни армії повинні сумлісно виконувати священний обов'язок… рішуче захищати державний суверенітет, єдність, територіальну цілісність…) . Тут модальне – дієслово 要 (yào – повинні) у поєднанні з дієсловами сильної дії 履行 (lǚxíng – виконувати), 维护 (wéihù – захищати) та 加快 (jiākuài – прискорювати) не залишає місця для інтерпретацій, а формує безумовний вимогу. Це підсилюється дієсловами сильної дії, які вимагають негайної рішучості та активної участі громадян. До типових прикладів належать 斗争, 维护 та 加强. Таким чином, лексичний вибір формує високий рівень напруги і постійну готовність до протистояння чи виконання завдань.

На синтаксичному рівні мобілізаційний ефект посилюється через використання синтаксичного паралелізму. Формулювання ключових гасел, закликів та директив у

формі ритмічних, паралельних фраз сприяє їх швидкому запам'ятовуванню та легкому відтворенню, зокрема під час масових заходів і кампаній. Яскравим прикладом є структура промови, де історичний подвиг описується через паралельні конструкції: 中国人民以铮铮铁骨战强敌、以血肉之躯筑长城… – Zhōngguó rénmín yǐ zhēngzhēng tiěgǔ zhàn qiángdí, yǐ xuèròu zhī qū zhù Chángchéng... (Китайський народ зухвало боровся з сильним ворогом, побудував Велику стіну з плоті та крові…) . Ця структура не лише посилює образність, але й створює ритм, що сприяє сприйняттю. У мобілізаційній частині промови також використовується паралелізм: 传承和弘扬伟大抗战精神，踔厉奋发、勇毅前行… – chuánchéng hé hóngyáng wěidà Kàngzhàn jīngshén, chuōlì fènfā, yǒngyì qiánxíng... (Успадковувати та продовжувати великий дух опору, бути енергійними та сміливими…) Цей прийом створює акустичний та структурний ефект, який сприяє колективній ідентифікації та емоційній консолідації.

Особливо ефективною є тактика антитези та протиставлення, де заклик до дії є кульмінацією. Спочатку детально описується історична загроза: в промові наголошується на 生死较量 (боротьбі не на життя, а на смерть) між 正义与邪恶、光明与黑暗、进步与反动 (справедливістю та злом, світлом та пітьмою, прогресом та реакцією) . Ця негативна частина антитези створює відчуття минулої небезпеки та підвищує емоційну напругу. Потім пропонується єдина правильна дія та орієнтир для мобілізації в сучасності: 新时代新征程，全国各族人民要…为以中国式现代化全面推进强国建设、民族复兴伟业而团结奋斗 – Xīn shídài xīn zhēngchéng, quánguó gèzú rénmín yào... wèi yǐ Zhōngguó shì xiàndàihuà quánmiàn tuījìn qiángguó jiànshè, mínzú fùxīng wěiyè ér tuánjié fèndòu！ (У нову епоху та на новому шляху люди всіх етнічних груп по всій країні повинні… об'єднатися та боротися за всебічне будівництво сильної країни та велике відродження нації шляхом китаїзації модернізації!) . Така конструкція формує у реципієнта відчуття історичної відповідальності та пропонує чіткий шлях для її реалізації через колективну дію.

Крім того, стратегія мобілізації ефективно використовує риторичні фігури. Активне застосування окличних речень, часто підсилених граматичними частками 吧

або 啊 , підвищує емоційний тон повідомлення, перетворюючи нейтральне твердження на прямий заклик до дії. Особливо ефективною є тактика антитези та протиставлення, де заклик до дії є кульмінацією. Спочатку детально описується загроза або негативна ситуація (негативна частина антитези, наприклад, діяльність ворожих сил), а потім пропонується єдина рішуча дія як вирішення проблеми. Така конструкція формує у реципієнта відчуття небезпеки та негайно пропонує чіткий шлях її подолання через підкорення і мобілізацію.

У сукупності, ці мовні та синтаксичні засоби забезпечують високу прагматичну ефективність стратегії мобілізації, перетворюючи інформаційний простір на простір директивного спілкування.

Висновок до 3 розділу

За результатами комплексного аналізу мовленнєвого матеріалу, цей розділ доводить, що промови Голови КНР Сі Цзіньпіна становлять собою не просто трансляцію політичної інформації, а є високоструктурованою, цілісною системою мовленнєвого впливу. Ефективність цієї системи забезпечується стратегічним поєднанням лексичних, стилістичних та синтаксичних засобів, які підпорядковані ключовим прагматико-ідеологічним цілям.

Насамперед, дослідження підтвердило, що лексичні, стилістичні та риторичні засоби функціонують як первинний інструмент емоційної мобілізації та бінарної поляризації аудиторії. Свідоме використання чіткої бінарної опозиції через застосування позитивно забарвленої лексики конструює ідеалізований, морально непохитний образ Партії та нації. Водночас, негативно забарвлені лексеми активно створюють образ зовнішньої та внутрішньої загрози, що слугує для легітимації політики протистояння. Додатково, широке застосування прецедентних феноменів та чэн'юй (chéngyǔ) забезпечує вкорінення сучасної партійної політики у тисячолітній культурний наратив, надаючи промовам історичної ваги та незаперечної мудрості.

На рівні синтаксису та композиції було виявлено механізми, які надають повідомленню статусу директиви та підсилюють його категоричність. Домінування імперативних та спонукальних конструкцій із використанням модальних дієслів (必须, 应该) є засобом прямого спонукання до дії, перетворюючи внутрішню лояльність громадян на активну мобілізацію. Ритмічна природа висловлювань, досягнута через синтаксичний паралелізм та анафору, підвищує запам'ятовуваність ідеологем, трансформуючи їх у незаперечні гасла.

Зрештою, всі лінгвістичні засоби слугують реалізації прагматико-ідеологічних стратегій. Ключовою серед них є стратегія легітимізації, що досягається апеляцією до традиційних конфуціанських цінностей (Сяо, Хе), які екстраполюються на стосунки громадянин – Партія, роблячи владу КПК не лише політично, а й морально незаперечною. Одночасно, стратегія мобілізації підтримує високий рівень суспільної активності через постійні емоційні заклики до 斗争 та 奉献. Таким чином, промови Сі Цзіньпіна являють собою ієрархічну комунікативну модель, де форма і зміст цілеспрямовано працюють на зміцнення авторитету Партії та досягнення цілей Китайської мрії.

Загальні висновки

Виконане дослідження, присвячене аналізу засобів мовленнєвого впливу в сучасному китайськомовному медіадискурсі політичної та військової тематики, дозволило дійти низки ґрунтовних висновків щодо системного та цілеспрямованого характеру комунікативних стратегій Комуністичної партії Китаю (КПК). Встановлено, що офіційний дискурс є не просто джерелом інформації, а високоорганізованим інструментом влади та ідеологічного управління, мета якого

полягає у формуванні колективної свідомості, мобілізації суспільства та легітимації політичного курсу. На рівні лексичних засобів підтверджено домінування стратегії героїзації та дискредитації. Лексика з високим емоційно-оцінним зарядом (光荣的 guāngróng de – славний, 崇高理想 Chónggāo lǐxiǎng – найвищий ідеал) використовується для створення патетичного тону та відчуття колективної гордості. Ключовим механізмом впливу є інтеграція чотирискладових ідіом (成语 chéngyǔ – ідіоми), які функціонують як культурно-символічний капітал. Вони надають висловлюванням історичної вагомості та авторитетності, перетворюючи сучасні політичні рішення на невід'ємну частину національної мудрості та традиції. Метафори (наприклад, 新征程 Xīn zhēngchéng – Новий похід/шлях) застосовуються для спрощення складних концепцій та посилення імперативу дії та руху. Синтаксична організація промов Сі Цзіньпіна є свідомим риторичним вибором, що забезпечує структурну переконливість. Домінуючим засобом є риторичний паралелізм (排比 páibǐ — Паралелізм), який створює потужний, розмірений ритм, надаючи переліченим завданням вигляду незаперечного, логічно завершеного плану. Це підтверджується аналізом таких конструкцій, як перелік п'яти аспектів китайської модернізації. Повтори та анафора посилюють запам'ятовуваність ключових ідеологем, тоді як контраст між структурами (використання довгих обґрунтувань поряд з короткими імперативними гаслами) ефективно керує динамікою сприйняття та фіксацією ключових акцентів. На прагматичному рівні доведено, що мовленнєвий вплив реалізується через складні маніпулятивні стратегії. Основною серед них є стратегія солідаризації, яка здійснюється через широке використання займенника 我们 (wǒmen – Ми) та ідіом єдності (同心同德 tóngxīn tóngdé – єдиним серцем). Цей прийом слугує для формування колективної ідентичності та мінімізації критики, оскільки критика політики прагматично прирівнюється до критики всієї нації. Паралельно застосовується стратегія контрасту і поляризації, що використовує антитезу та наклеювання ярликів (霸权主义 bàquán zhǔyì – Гегемонізм) для конструювання образу зовнішнього ворога. Це створює чітку дихотомію свій-чужий, яка є потужним засобом мобілізації та відволікання уваги від внутрішніх проблем.

Крім того, ключова стратегія легітимації встановлює, що головні цілі (实现中华民族伟大复兴 shíxiàn Zhōnghuá Mínzú wěidà fùxīng – реалізація Великого відродження нації) подаються як историческая миссия (Lìshǐ shǐmìng). Ця місія проголошується незворотною (不可逆转 Bùkě nìzhuǎn) і такою, що вимагає 艰苦奋斗 (Jiānkǔ fèndòu – наполегливої боротьби), чим забезпечується фінальність і необхідність партійного курсу.

Дослідження підтвердило, що у сучасному китайськомовному медіадискурсі засоби мовленнєвого впливу діють злагоджено і системно. Лексичні, синтаксичні та прагматичні механізми працюють на єдину мету: перетворення політичної промови на технологію ідеологічного управління, де естетика мови нерозривно пов'язана з її функцією переконання, мобілізації та консолідації. Це демонструє, що китайська політична риторика є високорозвиненою системою, яка використовує як універсальні риторичні прийоми, так і глибокі національні культурно-символічні коди.

摘要

这项已完成的研究，致力于分析现代汉语媒体语篇中政治与军事主题的言语影响手段，所得结论深刻揭示了中国共产党（中共）传播策略的系统性和目标导向性。研究确定，官方话语已不仅仅是信息来源，它更是一种高度组织化的权力工具和意识形态治理工具，其目标在于塑造集体意识、动员社会大众和实现政治路线的合法化。

在词汇手段层面，证实了英雄化和污名化策略的主导地位。具有强烈情感评价色彩的词汇（如 光荣的 — 斯拉 ，崇高理想 — 最 高理想）被用于营造慷慨激昂的基调和集体荣誉感。关键的影响机制在于四字格成语（成语 — 成语）的整合，它们作为文化符号资本发挥作用。它们赋予话语历史的厚重感和权威性，将当代政治决策转化为民族智慧和传统不可分割的一部分。修辞手法（如 新征程 — 新的航程）则被用于简化复杂的概念和强化行动与动员的命令式。

习近平主席讲话的句法组织是一种有意识的修辞选择，旨在确保结构上的说服力。最主要的手段是修辞排比（排比 — 排比），它创造出强大、匀称的节奏，赋予所列举的任务不容置疑、逻辑完备的计划面貌。这通过对中国式现代化五个方面的分析得到证实。重复和首语重复增强了关键意识形态概念的记忆度，而结构对比（使用冗长论证与简短命令式口号形成对比）有效地引导了感知的动态和关键焦点的固定。

在语用层面，证明了言语影响是通过复杂的操纵策略实现的。主要有团结策略（通过 我们 — 我们）和对比与两极分化策略（通过 霸权主义 — 霸权主义）来构建外部敌人形象。这创造了清晰的自己人-外人二分法，是动员和转移对内部问题的注意力的有力手段。此外，关键的合法化策略确立了核心目标（实现中华民族伟大复兴 — 实现中华民族伟大复兴）被表述为历史使命，被宣告为不可逆转且需要艰苦奋斗，从而确保了党路线的终极性和必要性。

研究最终确认，在现代汉语媒体语篇中，言语影响手段是协同且系统地运作的。词汇、句法和语用机制共同服务于一个单一目标：将政治讲话转化为意识形态治理的技术，使语言的美学与其说服、动员和团结的功能紧密相连。这证明中国政治修辞学是一个高度发达的系统，它利用了普遍的修辞手法和深厚的民族文化象征编码。

Список використаних джерел.

1. Гребінь, Н. В. (2013). Психологічний вплив в інформаційному суспільстві: теоретико-методологічний аналіз. «Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Психологія», (44), 40–44.
2. Доценко, Е. Л. (2000). «Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита». ЧеРо.
3. Ду, Ц. (2006). «Chuánbō xué: Dàzhòng chuánbō de lǐlùn yǔ shíjiàn» \[Communication Studies: Theory and Practice of Mass Communication]. Renmin

University of China Press. \[杜骏飞. (2006). 传播学：大众传播的理论与实践. 中国人民大学出版社.]

4. Єрмоленко, С. Я., & Богдан, С. П. (2011). «Українська мова: Короткий довідник». Либідь.
5. Желтухина, М. Р. (2007). О содержании дискурса масс-медиа. «Вісник Луганського педагогічного університету імені Т. Шевченка. Серія: Філологічні науки», 11 (128, Ч. 1), 27–40.
6. Жеребкін, В. Є. (1998). «Логіка». Вища школа.
7. Кость, О. О. (2018). Структурні особливості медіадискурсу як складової медіаосвіти. «Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки», (2), 160–166.
8. Курята, Ю. В., & Касаткіна-Кубишкіна, О. Л. (2023). Стилістичні засоби в політичному дискурсі. «Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологія», 12 (1), 135–140.
9. Лоєва, О. М. (2018). Модальність як засіб реалізації стратегій мовленнєвого впливу в сучасному публіцистичному дискурсі. «Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія», (33), 98–101.
10. Лойко, В. В. (2011). До питання маніпуляції суспільною свідомістю у політичному дискурсі ЗМІ. «Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка», (57), 179–181.
11. Лозниця, С. С. (2014). Трансформації механізмів соціального контролю: від насильства до маніпуляції. «Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Питання політології», (1129, Вип. 26), 94–98.
12. Мірошниченко, І. Г. (2017). Лексико-граматичні засоби експресивності в медіадискурсі. «Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія», 26 (Том 2), 78–81.
13. Нечипоренко, В. О. (2020). «Лінгвокультурна специфіка китайськомовного медіадискурсу» \[Дисертація кандидата філологічних наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка].

14. Оськіна, І. А. (2019). Синтаксичні засоби впливу в китайському офіційному та медійному дискурсі. «Актуальні проблеми філології та перекладознавства», (17), 108–114.
15. Почепцов, Г. Г. (1999). «Коммуникативные технологии XX века». Рефл-бук; Ваклер.
16. Самборська, О. С. (2018). Переконуючий вплив як засіб формування громадської думки. «Педагогічний процес: теорія і практика», 2 (61), 77–84.
17. Селіванова, О. О. (2010). «Світ свідомості в мові». Брама-Україна.
18. Сизонов, Д. Ю. (2013). «Сучасний медіадискурс у процесі функціонування мовних інновацій» \[Дисертація кандидата філологічних наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка].
19. Сіденко, О. В. (2019). «Мовна маніпуляція в політичному дискурсі (на матеріалі українських та американських ЗМІ)» \[Дисертація кандидата філологічних наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка].
20. Ху, Ч. (2020). «Політичний дискурс і логіка китайської риторики». Видавництво соціальних наук Китаю.
21. Чередніченко, О. С. (2015). «Мовна маніпуляція як механізм формування громадської думки в медіадискурсі» \[Дисертація кандидата філологічних наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка].
22. Чен, Л. (2005). «Yúlùn xué» \[Public Opinion Studies]. Fudan University Press. \[陈力丹. (2005). 舆论学. 复旦大学出版社.]
23. Лі, Б. (2010). «Guójì chuánbō zhōng de quánlì guānxì: Chuánbō yǔ quánlì» \[Power relations in international communication: Communication and power]. Fudan University Press. \[李彬. (2010). 国际传播中的权力关系：传播与权力. 复旦大学出版社.]
24. Лі, Ю. (2003). «Xīnwén yǔyán xué» \[News Linguistics]. Fudan University Press. \[李运兴. (2003). 新闻语言学. 复旦大学出版社.]

25. Ван, Ц. (2015). Hànyǔ méitǐ de wénhuà tèsè jí yǐngxiǎng \[Cultural characteristics and influence of Chinese media]. «Xiàndài Yǔwén (Shàngxún)», (1), 6–8. \[王建勤. (2015). 汉语媒体的文化特色及影响. 现代语文（上旬）, (1), 6–8.]
26. Ci, Ц. (2014). «Xí Jìnpíng tán zhìguólǐzhèng» (Dì yī juǎn) \[Xi Jinping: The Governance of China (Vol. 1)]. Waiwen Chubanshe. \[習近平. (2014). 習近平談治国理政 (第 1 卷). 外文出版社.]
27. Beard, A. (2000). «The language of politics». Routledge.
28. Beauchamp, T. L., & Childress, J. F. (2019). «Principles of biomedical ethics» (8th ed.). Oxford University Press.
29. Brady, A. M. (2008). «Marketing dictatorship: Propaganda and thought work in contemporary China». Rowman & Littlefield Publishers.
30. Brady, A. M. (2017). «China's foreign propaganda machine: From soft power to sharp power». Woodrow Wilson Center.
31. Charteris-Black, J. (2011). «Politicians and rhetoric: The power of persuasion». Palgrave Macmillan.
32. Chilton, P. (2004). «Analysing political discourse: Theory and practice». Routledge.
33. Fairclough, N. (1995). «Media discourse». Edward Arnold.
34. Goodin, R. E. (1980). «Manipulatory politics». Yale University Press.
35. Huang, C. (2018). «Discourse and Chinese news media». Palgrave Macmillan.
36. Koons, C., & Weber, M. (Eds.). (2014). «Manipulation: Theory and Practice». Oxford University Press.
37. Lakoff, G., & Johnson, M. (2003). «Metaphors we live by». University of Chicago Press.
38. Li, B. (2019). The moral-emotional framework of Chinese political discourse. «Journal of Contemporary China», 28(118), 105–120.
39. Li, X. (2012). The use of classical Chinese allusions in contemporary political discourse.

40. Liu, C., & Yang, B. (2023). Repetition as a strategy of ideological communication in Chinese political discourse. «International Journal of Communication», «17», 3042–3061.
41. Van Dijk, T. A. (1989). «Language, power and ideology: Studies in political discourse». Sage Publications.
42. Ware, A. (1981). The concept of manipulation: Its relation to democracy and power. «British Journal of Political Science», 11 (2), 163–181.
43. Zhang, X., & Tang, Y. (2024). Digital diplomacy and domestic audience: how official discourse shapes nationalist sentiments in China.
44. Чен, Л. (2005). ««舆论学»« \[Yúlùn xué: Public Opinion Studies]. 复旦大学出版社.
45. Ду, Ц. (2006). ««传播学：大众传播的理论与实践»« \[Chuánbō xué: Dàzhòng chuánbō de lǐlùn yǔ shíjiàn]. 中国人民大学出版社.
46. Ли, Б. (2010). ««国际传播中的权力关系：传播与权力»« \[Guójì chuánbō zhōng de quánlì guānxì: Chuánbō yǔ quánlì]. 复旦大学出版社.
47. Ли, Ю. (2003). ««新闻语言学»« \[Xīnwén yǔyán xué: News Linguistics]. 复旦大学出版社.
48. Ван, Ц. (2015). ««汉语媒体的文化特色及影响»« \[Hànyǔ méitǐ de wénhuà tèsè jí yǐngxiǎng]. «现代语文（上旬）», (1), 6–8.
49. Ci, Ц. (2014). ««习近平談治国理政 (第 1 卷)»« \[Xí Jìnpíng tán zhìguólǐzhèng (Dì yī juǎn)]. 外文出版社.
50. 習近平. (2024, June 30). *新时代新征程中国共产党的使命任务*. 中国政府网. Retrieved from https://www.gov.cn/yaowen/liebiao/202406/content_6960268.htm
51. 习近平. (2025, September 3). 在纪念中国人民抗日战争暨世界反法西斯战争胜利 80 周年大会上的讲话. 外交部. Retrieved from https://www.mfa.gov.cn/

ДОДАТКИ

Додаток А

Текст промови : «Місія та завдання Комуністичної партії Китаю у нову епоху та на новому шляху»

新时代新征程中国共产党的使命任务

2024-06-30 15:16

来源：《求是》杂志

从现在起，中国共产党的中心任务就是团结带领全国各族人民全面建成社会主义现代化强国、实现第二个百年奋斗目标，以中国式现代化全面推进中华民族伟大复兴。在新中国成立特别是改革开放以来长期探索和实践基础上，经过十八大以来在理论和实践上的创新突破，我们党成功推进和拓展了中国式现代化。

2022 年 10 月 16 日，中国共产党第二十次全国代表大会在北京人民大会堂开幕。习近平代表第十九届中央委员会向大会作报告。新华社记者 姚大伟/摄

中国式现代化，是中国共产党领导的社会主义现代化，既有各国现代化的共同特征，更有基于自己国情的中国特色。

——中国式现代化是人口规模巨大的现代化。我国十四亿多人口整体迈进现代化社会，规模超过现有发达国家人口的总和，艰巨性和复杂性前所未有，发展途径和推进方式也必然具有自己的特点。我们始终从国情出发想问题、作决策、办事情，既不好高骛远，也不因循守旧，保持历史耐心，坚持稳中求进、循序渐进、持续推进。

——中国式现代化是全体人民共同富裕的现代化。共同富裕是中国特色社会主义的本质要求，也是一个长期的历史过程。我们坚持把实现人民对美好生活的向往作为现代化建设的出发点和落脚点，着力维护和促进社会公平正义，着力促进全体人民共同富裕，坚决防止两极分化。

——中国式现代化是物质文明和精神文明相协调的现代化。物质富足、精神富有是社会主义现代化的根本要求。物质贫困不是社会主义，精神贫乏也不是社会主义。我们不断厚植现代化的物质基础，不断夯实人民幸福生活的物质条件，同时大力发展社会主义先进文化，加强理想信念教育，传承中华文明，促进物的全面丰富和人的全面发展。

——中国式现代化是人与自然和谐共生的现代化。人与自然是生命共同体，无止境地向自然索取甚至破坏自然必然会遭到大自然的报复。我们坚持可持续发展，坚持节约优先、保护优先、自然恢复为主的方针，像保护眼睛一样保护自然和生态环境，坚定不移走生产发展、生活富裕、生态良好的文明发展道路，实现中华民族永续发展。

——中国式现代化是走和平发展道路的现代化。我国不走一些国家通过战争、殖民、掠夺等方式实现现代化的老路，那种损人利己、充满血腥罪恶的老路给广大发展中国家人民带来深重苦难。我们坚定站在历史正确的一边、站在人类文明进步的一边，高举和平、发展、合作、共赢旗帜，在坚定维护世界和平与发展中谋求自身发展，又以自身发展更好维护世界和平与发展。

中国式现代化的本质要求是：坚持中国共产党领导，坚持中国特色社会主义，实现高质量发展，发展全过程人民民主，丰富人民精神世界，实现全体人民共同富裕，促进人与自然和谐共生，推动构建人类命运共同体，创造人类文明新形态。

全面建成社会主义现代化强国，总的战略安排是分两步走：从二〇二〇年到二〇三五年基本实现社会主义现代化；从二〇三五年到本世纪中叶把我国建成富强民主文明和谐美丽的社会主义现代化强国。

到二〇三五年，我国发展的总体目标是：经济实力、科技实力、综合国力大幅跃升，人均国内生产总值迈上新的大台阶，达到中等发达国家水平；实现高水平科技自立自强，进入创新型国家前列；建成现代化经济体系，形成新发展格局，基本实现新型工业化、信息化、城镇化、农业现代化；基本实现国家治理体系和治理能力现代化，全过程人民民主制度更加健全，基本建成法治国家、法治政府、法治社会；建成教育强国、科技强国、人才强国、文化强国、体育强国、健康中国，国家文化软实力显著增强；人民生活更加幸福美好，居民人均可支配收入再上新台阶，中等收入群体比重明显提高，基本公共服务实现均等化，农村基本具备现代生活条件，社会保持长期稳定，人的全面发展、全体人民共同富裕取得更为明显的实质性进展；广泛形成绿色生产生活方式，碳排放达峰后稳中有降，生态环境根本好转，美丽中国目标基本实现；国家安全体系和能力全面加强，基本实现国防和军队现代化。

在基本实现现代化的基础上，我们要继续奋斗，到本世纪中叶，把我国建设成为综合国力和国际影响力领先的社会主义现代化强国。

未来五年是全面建设社会主义现代化国家开局起步的关键时期，主要目标任务是：经济高质量发展取得新突破，科技自立自强能力显著提升，构建新发展格局和建设现代化经济体系取得重大进展；改革开放迈出新步伐，国家治理体系和治理能力现代化深入推进，社会主义市场经济体制更加完善，更高水平开放型经济新体制基本形成；全过程人民民主制度化、规范化、程序化水平进一步提高，中国特色社会主义法治体系更加完善；人民精神文化生活更加丰富，中华民族凝聚力和中华文化影响力不断增强；居民收入增长和经济增长基本同步，劳动报酬提高与劳动生产率提高基本同步，基本公共服务均等化水平明显提升，多层次社会保障体系更加健全；城乡人居环境明显改善，美丽中国建设成效显著；国家安全更为巩固，建军一百年奋斗目标如期实现，平安中国建设扎实推进；中国国际地位和影响进一步提高，在全球治理中发挥更大作用。

2024 年 6 月 19 日至 20 日，中共中央总书记、国家主席、中央军委主席习近平在宁夏考察。这是 19 日下午，习近平在银川市金凤区长城花园社区考察时，同社区居民亲切交流。新华社记者 谢环驰/摄

全面建设社会主义现代化国家，是一项伟大而艰巨的事业，前途光明，任重道远。当前，世界百年未有之大变局加速演进，新一轮科技革命和产业变革深入发展，国际力量对比深刻调整，我国发展面临新的战略机遇。同时，世纪疫情影响深远，逆全球化思潮抬头，单边主义、保护主义明显上升，世界经济复苏乏力，局部冲突和动荡频发，全球性问题加剧，世界进入新的动荡变革期。我国改革发展稳定面临不少深层次矛盾躲不开、绕不过，党的建设特别是党风廉政建设和反腐败斗争面临不少顽固性、多发性问题，来自外部的打压遏制随时可能升级。我国发展进入战略机遇和风险挑战并存、不确定难预料因素增多的时期，各种“黑天鹅”、“灰犀牛”事件随时可能发生。我们必须增强忧患意识，坚持底线思维，做到居安思危、未雨绸缪，准备经受风高浪急甚至惊涛骇浪的重大考验。前进道路上，必须牢牢把握以下重大原则。

——坚持和加强党的全面领导。坚决维护党中央权威和集中统一领导，把党的领导落实到党和国家事业各领域各方面各环节，使党始终成为风雨来袭时全体人民最可靠的主心骨，确保我国社会主义现代化建设正确方向，确保拥有团结奋斗的强大政治凝聚力、发展自信心，集聚起万众一心、共克时艰的磅礴力量。

——坚持中国特色社会主义道路。坚持以经济建设为中心，坚持四项基本原则，坚持改革开放，坚持独立自主、自力更生，坚持道不变、志不改，既不走封闭僵化的老路，也不走改旗易帜的邪路，坚持把国家和民族发展放在自己力量的基点上，坚持把中国发展进步的命运牢牢掌握在自己手中。

——坚持以人民为中心的发展思想。维护人民根本利益，增进民生福祉，不断实现发展为了人民、发展依靠人民、发展成果由人民共享，让现代化建设成果更多更公平惠及全体人民。

——坚持深化改革开放。深入推进改革创新，坚定不移扩大开放，着力破解深层次体制机制障碍，不断彰显中国特色社会主义制度优势，不断增强社会主义现代化建设的动力和活力，把我国制度优势更好转化为国家治理效能。

——坚持发扬斗争精神。增强全党全国各族人民的志气、骨气、底气，不信邪、不怕鬼、不怕压，知难而进、迎难而上，统筹发展和安全，全力战胜前进道路上各种困难和挑战，依靠顽强斗争打开事业发展新天地。

同志们！今天，我们比历史上任何时期都更接近、更有信心和能力实现中华民族伟大复兴的目标，同时必须准备付出更为艰巨、更为艰苦的努力。全党必须坚定信心、锐意进取，主动识变应变求变，主动防范化解风险，不断夺取全面建设社会主义现代化国家新胜利！

这是习近平总书记 2022 年 10 月 16 日在中国共产党第二十次全国代表大会上的报告《高举中国特色社会主义伟大旗帜，为全面建设社会主义现代化国家而团结奋斗》的一部分。

Додаток Б

Текст промови : « Промова на зборах, присвячених 80-й річниці перемоги у Війні опору китайського народу проти японських загарбників та світовій антифашистській війні»

在纪念中国人民抗日战争暨世界反法西斯战争胜利 80 周年大会上的讲话

（2025 年 9 月 3 日，上午）

习近平

全国同胞们，

尊敬的各位国家元首、政府首脑和国际组织代表，

尊敬的各位来宾，

全体受阅将士们，

同志们、朋友们：

今天，我们隆重集会，纪念中国人民抗日战争暨世界反法西斯战争胜利 80 周年，共同铭记历史、缅怀先烈、珍爱和平、开创未来。

我代表中共中央、全国人大、国务院、全国政协、中央军委，向全国参加过抗日战争的老战士、老同志、爱国人士和抗日将领，向为中国人民抗日战争胜利作出重大贡献的海内外中华儿女，致以崇高敬意！向支援和帮助过中国人民抵抗侵略的外国政府和国际友人，表示衷心感谢！向参加今天大会的各国来宾，表示热烈欢迎！

同志们、朋友们！

中国人民抗日战争是艰苦卓绝的伟大战争。在中国共产党倡导建立的抗日民族统一战线旗帜下，中国人民以铮铮铁骨战强敌、以血肉之躯筑长城，取得近代以来反抗外敌入侵的第一次完全胜利。

中国人民抗日战争是世界反法西斯战争的重要组成部分，中国人民以巨大的民族牺牲，为拯救人类文明、保卫世界和平作出了重大贡献。

历史警示我们，人类命运休戚与共，各个国家、各个民族只有平等相待、和睦相处、守望相助，才能维护共同安全，消弭战争根源，不让历史悲剧重演！

同志们、朋友们！

中华民族是不畏强暴、自立自强的伟大民族。当年，面对正义与邪恶、光明与黑暗、进步与反动的生死较量，中国人民同仇敌忾、奋起反抗，为国家生存而战，为民族复兴而战，为人类正义而战。今天，人类又面临和平还是战争、对话还是对抗、共赢还是零和的抉择。中国人民坚定站在历史正确一边、站在人类文明进步一边，坚持走和平发展道路，与各国人民携手构建人类命运共同体。

中国人民解放军始终是党和人民完全可以信赖的英雄部队。全军将士要忠实履行神圣职责，加快建设世界一流军队，坚决维护国家主权、统一、领土完整，为实现中华民族伟大复兴提供战略支撑，为世界和平与发展作出更大贡献！

历史承载过去，也启迪未来。新时代新征程，全国各族人民要在中国共产党坚强领导下，坚持马克思列宁主义、毛泽东思想、邓小平理论、“三个代表”重要思想、科学发展观，全面贯彻新时代中国特色社会主义思想，坚定不移走中国特色社会主义道路，传承和弘扬伟大抗战精神，踔厉奋发、勇毅前行，为以中国式现代化全面推进强国建设、民族复兴伟业而团结奋斗！

中华民族伟大复兴势不可挡！人类和平与发展的崇高事业必将胜利！